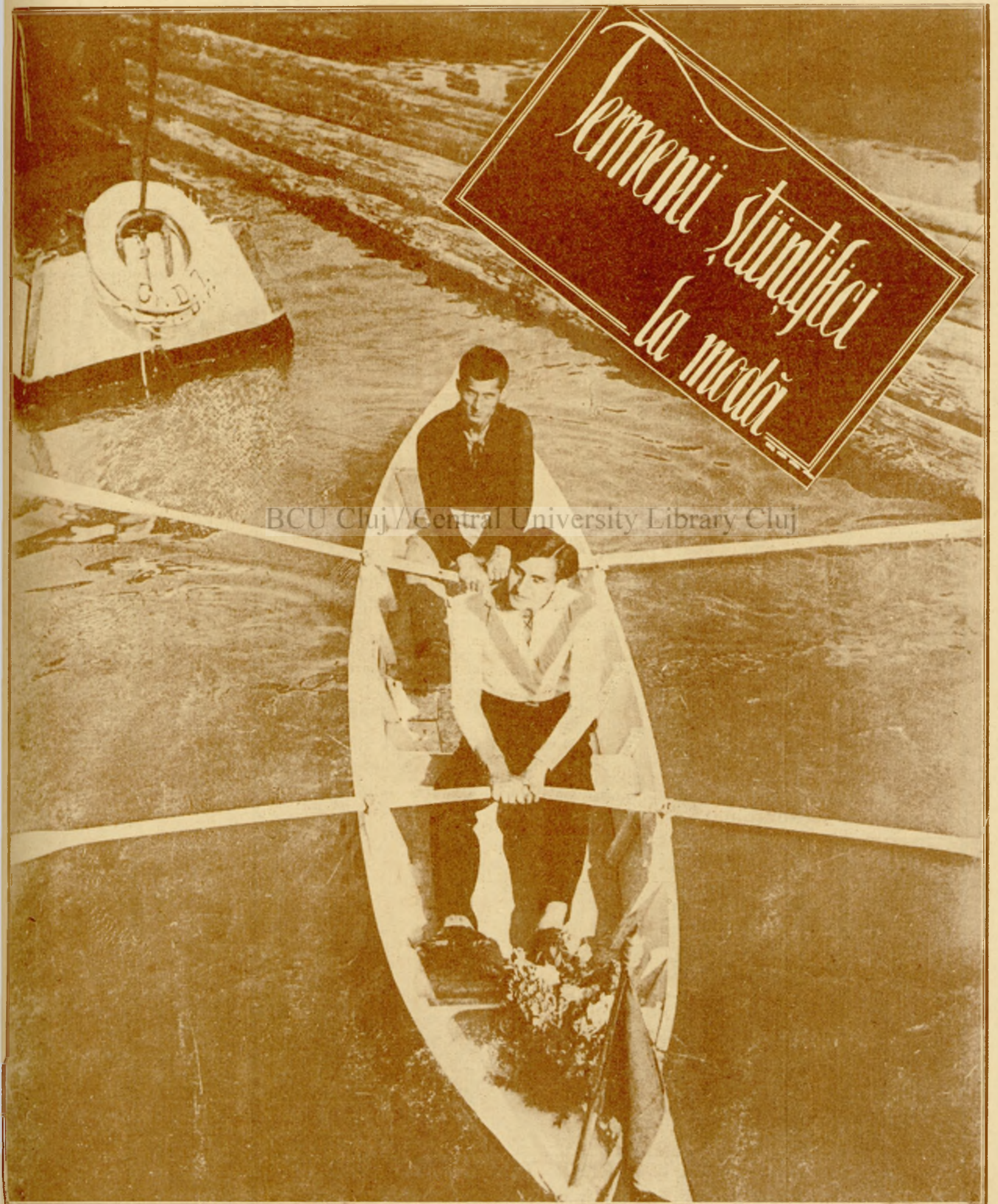

REALITATEA

ANUL II, No. 29
4 August 1928

ilustrată

20 PAGINI
Apare Sâmbătă

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Doi tineri severineni Trandafirescu și Dunăreanu, plecând cu o barcă de lemn dela porțile Dunării au ajuns, după multe peripeții și o lună de mers, până la Sulina. Ilustrația noastră îi înfățișează la plecare
Prețul 8 Lei

Biletul de loterie

Am trecut în ultimul timp printr'o serie de emoții: jucăm la loterie, și au fost câteva loterii la cari, dimpreună cu mulți lectori ai noștri, am luat parte pasionați, cu un stoc de bilete și cu 'n stoc de iluzii. Facem cu regret constatarea că, odată cu trecerea anilor și cu înregistrarea de înfrângeri în viață, am pierdut într'o bună măsură încrederea în noi și, asemeni celui ce se înneacă, ne-am prins de firele de pai ale hazardului.

Allădată priveam totul, impertinent și brav. Ne războiam cu lumea și ne-am fi războit și cu cerul. Semeț, ochiul nostru cuprindea totul, sfredelea totul. Priveam drept înainte, ignorând că obstacolele stau în fața picioarelor iar nu în fața ochilor, așa că, natural, ne-am cam împiedicat.

Pragul de jos al ușii nu poate fi văzut decât după ce ai venit în nas.

La urma urmei, nu e tocmai exact că oamenii se aleg cu vre-o experiență de pe urma înfrângerilor pe cari le-au îndurat. Nu e cine știe ce nenorocire aceasta: experiența e plumb în aripile cari altminteri ar plana cu superbă inconștiență în zărilor albastre. Nenorocirea-i alta: de pe urma înfrângerilor oamenii își simt diminuată încrederea într'înșii și recurg la hazard, la supranatural. Se tem și se agață de umbre.

Noi n'aveam superstiții. Credeam că ele nu-și au cortul decât în sufletul femeilor cu nervii zdruncinați și în sufletul femeilor cari au îmbătrânit.

Iată-ne însă, prinși în lațul lor: Sămbăta este și pentru noi o zi cu ghinion. Marțea, este, în deosebire de ceea ce cred mulți, zi cu noroc deși în definitiv, neplăcerile ne-au venit și în alte zile din săptămână, iar bucuriile au uitat să ne frecvențeze în zilele de Marți. Cifra 13 e o cifră cu ghinion deasemeni, și o evităm. Rupem din calendar două file deodată când am ajuns la 12 ale unei luni, astfel că deodată ne pomenim la 14: pierdem o zi, dar dublăm altă zi. Când numerotăm filele manuscrisului punem un bis ori facem legătura între cifrele cari preced și urmează cifra socotită de noi fără noroc.

Mai avem, bine înțeles, alte două sau trei obsesii, dar nu le divulgăm. O obsesie pe care o mărturisim e aceea că s'ar putea să câștigăm cândva la loterie. E singura nădejde ce ne-a rămas că ne vom procopsi, căci tentativele și eforturile de până acum au eșuat.

Jucăm cu voluptate. Senzațiile pe cari le încercăm sunt intense și inedite. Câteva săptămâni ne considerăm bogați în perspectivă.

La urma urmei, cine s'ar împotrivi ca lotul cel mare să cadă'n mâna noastră? În viață se întâmplă multe, foarte multe și uneori prea multe accidente nefericite. De ce nu s'ar putea întâmpla și un accident fericit?

Mai ieri unul la Loteria Medicilor și mai ieri unul la a Gospodinilor. Într'o librărie și-a fost întins un bilet al Ligii Culturale, — hai să facem o japtă culturală, — iar la un colț de stradă se vând bilete pentru Loteria Corpului Pompierilor: hai să facem și-o japtă de folositoare prevedere de ordin social. În definitiv, din atâtea bilete, unul va trebui să iasă. Din atâtea câștiguri mari, unul va trebui să intre în buzunarul nostru.

Un milion! Ce am face cu'n milion? Căci, o afacere productivă, o...

Nici o jumătate de milion n'ar strica: o casă mai modestă, un voiaj, o...

Chiar și cu un sfert de milion ne-am simți fericiți, chiar și cu o sută de mii de lei ne-am simți mulțumiți. Dar mai jos de o sută de mii, — hotărât, nu primim: bădă de cap, datoriile pe cari nu le poți achita integral, căldura care nu poate fi făcută mulțumitor, mobila pe care n'o poți înlocui, și prietenii cari îți fac zile fripte, jecmânindu-te de parcă ai fi intrat în fondurile Statului.

În ajunul tragerii ai emoții. Seara te culci cu'n gând care te mângâie ca un braț de femeie: te culci, este sigur, sărac, dar s'ar putea să te trezești mâine dimineață milionar.

Declarăm pe cuvânt: încă n'am câștigat, dar nu suntem nici dezamăgiți și nici descurajați. S'a tras o loterie. Mai sunt patru la număr, mai sunt trei, mai sunt două. Nădăjdum. Ne e deajuns nădejdea. Cu ea făurim visuri și gustăm voluptăți pe cari alții nu le cunosc.

Dacă... dacă am câștiga?

Când s'a tras Loteria Avocaților mai aveam în buzunar un bilet de rezervă: biletul Loteriei Gospodinilor. Aveam ambele numere notate în carnet, dar le știam și pe dinafară. Urmăind rezultatele primei trageri, am trecut printr'o emoție care era cât pe-acți să ne paralizaze: numărul celui, numărul nostru, unul dintre numerele noastre, câștigase două sute de mii de lei. Într'o clipă am fărâșit două mii de proiecte cari de cari mai rozalbe. Dar în clipa următoare ne-am liniștit: ca în schița lui Caragiale, câștigul Loteriei Avocaților fusese obținut de un număr al nostru, dar numărul acesta era pe biletul de loterie al Gospodinilor.

ION PAS

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

Camera și Senatul au lucrat — în sesiune extraordinară — trei zile și au votat legile financiare. S'a dat deslegare guvernului și ministrului de finanțe să pregătească stabilizarea și să încheie împrumutul în străinătate.

Se păstrează însă aceeaș taină, de până acum, în jurul acestor lucrări, din motive pe care nu le cunoaștem, așa încât tot nu se știe când se va face stabilizarea, când se va încheia împrumutul.

Aceasta neliniștește cu atât mai mult pe oameni, cu cât seceta a stricat bucațele și porumburile, mai ales, sunt de tot slabe în cea mai mare parte a țării. Sărăcia amenință să fie mai aprigă la iarnă.

Partidul național-țărănesc n'a participat la lucrările Parlamentului.

La Lodz în Polonia, Duminica trecută, un depozit de benzină al unei fabrici chi-

mice a făcut explozie. Treizeci de oameni au murit și câteva sute au fost răniți. S'au aprins mai multe case dela incendiul puternic care s'a deslănțuit, fabrica fiind într'un cartier central.

Înregistrăm sub toată rezerva o versiune fantastică în legătură cu expediția lui Nobil la polul Nord: din sursă rusească se afirmă că maiorul italian Zappi ar fi mâncat truțul prof. Malmgren. Este o imposibilitate a crede că oameni porniți să ducă mai departe făclia civilizației și a progresului au putut — chiar înnebuniți de foame — să se prăbușească atât de adânc în prăpastia totalei sălbătăcii încât să-și poată mânca semenul. Și cum ar mai putea trăi asemenea oameni după consumarea faptului?

Sesiunea extraordinară a Parlamentului

D. Vintilă Brătianu citește mesajul de deschidere.

Acest monument a fost ridicat la marginea țării, în Șimleul Silvaniei, din inițiativa și străduința d-lor dr. Aurel Târția primarul orașului, inginer șef V. Rochlitz, ing. I. Formati șeful serviciului tehnic, dr. I. Benedek medicul C. F. R., N. Georgescu, I. Bogdan și A. Szolga, funcționari superiori ceferiști.

Termenii științifici la modă..... folosiți de acei cari nu le cunosc accepția

Indrumare pentru întrebuintarea justă a termenilor și expresiunilor științifice la modă

Se folosesc adesea, în conversații, fie că se potrivește, fie că nu, o serie de termeni științifici moderni, cari deoarece înseamnă adevărate etape în preocupările cugetărilor omenești, au intrat în uzul comun. Dar nu toată lumea le cunoaște accepția, însemnarea și nici nu putem avea pretenția ca fiecare să aprofundeze domeniile atât de variate ale științei moderne.

Iată de ce ni s'a părut de cel mai mare interes să adunăm — după o publicațiune străină — lămurirea foarte succintă a noțiunilor cuprinse în expresiile radicale rari uzuale.

Teoria relativității

de Karl Joël

Prof. Einstein

Teoria relativității e o concepție fizică asupra spațiului și timpului, e un sistem matematic al fizicii teoretice.

Einstein s'a abătut dela premisele newtoniene (ale lui Newton) valabile până acum, asupra determinării absolute a timpului și spațiului. Determinările speciale ale timpului și spațiului au valabilitate — după Einstein — numai când sunt raportate la un anumit sistem de măsură. Poate fi astfel perfect adevărat că o distanță, cum ar fi București—Cluj pe alte planete să fie de altă dimensiune spațială decât pe pământ. Deasemenea timpul cât a durat bunăoară războiul mondial este valabil numai relativ la locul pe care-l ocupăm noi în spațiu și pentru generația noastră. La un alt sistem de măsură durata de timp ar fi alta. Sau spre a ne exprima cu vorbele lui Einstein: „Toate determinările de timp depind de locul ocupat de observator, în spațiu; ele vor fi diferite pentru doi observatori cari se mișcă unul față de altul”. În mod aparent — dar numai aparent — prin teoria lui Einstein timpul a devenit unitate de măsură pentru toate lucrurile. Tot atât de puțin după cum nu există o unitate de măsură absolută pentru timp, nu există nici o unitate absolută pentru lungimi. Einstein a izbutit să facă previziuni, în ce privește abaterea lumii solare, care în cea mai mare parte — prin observațiile de până cum s'au dovedit adevărate. Imaginea universului, pe care ne-o făceam pe baza teoriilor newtoniene, a căpătat un aspect mult mai larg și cu totul nou prin învățăturile lui Einstein. S'au înlăturat deasemenea unele contradicțiuni care existau până acum în anumite legi ale fizicii și unele fenomene optice sau electrice.

Teoria relativității a lui Einstein, care — insistăm asupra faptului — nu se rapoartă decât la măsurarea timpului și spațiului în sistemul planetar și în univers și care pentru pământeni nu schimbă cu nimic datele de până acum — a dus la o aprofundare a cercetărilor fizice și a deschis orizonturi nouă savanților.

Bolșevismul

de GÜNTHER TONN

Cuvântul și accepția derivă din limba rusă și din mișcarea socialistă rusească. Când în congresul general al partidului socialist din 1903 (care s'a ținut la Londra, deoarece activitatea socialistă era oprită în Rusia) acesta s'a rupt în două, majoritatea s'a numit „bolșeviki”, dela cuvântul „bolșe” care în rusește înseamnă mult, pe când minoritatea a luat numele de „menșeviki” („menșe” în rusește mai puțin).

Menșevicii reprezentau punctul de vedere al dezvoltării evolutive pe calea democrației și voiau să-și aplice tactica în realizarea tuturor scopurilor practice. Majoritatea, bolșevicii, dimpotrivă propovăduiau cea mai aprigă luptă de clase, erau partizanii violențelor și împotriva oricărui compromis cu straturile burgheze; ei așteptau dela revoluție și dela dictatura proletariatului toată salvarea.

Conducătorul lor era Lenin, pe atunci în

Lenin

vârstă de 33 de ani, vlăstar al unei familii rusești din mica nobilime și al cărui frate pentru activitatea lui revoluționară printre studenți, fusese condamnat la moarte de tribunalul țarist. Se pare că această împrejurare a aruncat pe tânărul Lenin (numele lui burghez era Wladimir Iulianow) în brațele mișcării socialiste. Aici — mănânat de ardoarea neobosită și de ură aprinsă — el a ajuns repede în primele rânduri, și după sciziunea a devenit inima și creierul noului partid bolșevic, pe care-l conduse și-l organiză din Elveția.

Când în anul 1905, în urma războiului ruso-japonez, masele rusești au început să se miște, bolșevicii — sub conducerea lui Lenin — pretutindeni erau în fruntea mișcării și ca ciuperci'le din pământ au răsărit așa numitele „soviete” sau „sfaturi”. Dar după câteva săptămâni totul s'a potolit, visul revoluției rusești — pentru moment — trecuse.

Înapoiat în Elveția, Lenin a făcut pre-

tirile celei de a doua revoluții, un proiect care părea fără șanse de izbândă și care a luat formă deabia în 1917 după reînțorcerea lui în Rusia.

Intinerire

de dr. Peter Schmidt

Prof. Steinach

Cuvântul „intinerire” (rajeunissement) își găsește originea la cercetătorul francez Brown-Séquard, care cel dintâi în 1889 a dat acest nume unor fenomene de natură științifică și experimentală. El și-a făcut sine și și la mai multe persoane în vârstă o serie de injecții cu extract proaspăt luat din glandele sexuale de animale și a putut stabili că efectul acestor injecții era o revenire evidentă la vigoarea tineretii. Brown-Séquard este prin urmare cel care a conceput ideea intineririi pe bază științifică și prin aceasta a deschis domeniul extraordinar de productiv al teoriei despre „glande cu secreție internă”.

Domeniul a fost cercetat experimental, câțiva ani mai târziu de Steinach. El a recunoscut imediat rolul important pe care-l joacă în organism glandele sexuale. S'a dovedit că secrețiunile interne „hormonele” ale glandelor interstițiale influențează foarte mult personalitatea corporală și sufletească a individului. Astfel putu să dovedească, în mod netăgăduit, că vârsta depinde de starea de funcționare a glandelor sexuale. De aci până la încercarea de-a transplanta glande interstițiale dela un tânăr la un individ bătrân și a determina astfel o intinerire, nu era decât un pas. Această experiență isbuti s'o facă mai întâi Steinach, apoi zoologul Harms și în urmă, în număr mare, alții, atât asupra animalelor cât și la om.

La început medicii s'au opus să admită ca o operație medicală, experiențele lui Steinach. „Congresul internațional pentru cercetări sexuale” a recunoscut în anul trecut pe deplin principiile lui Steinach. Meritul său de-a fi recunoscut că îmbătrânirea cu tot cortegiul de boale ce-o întovărășește este un proces care „se poate cura dintr'un anumit punct de vedere” rămâne neclintit.

Asupra efectelor practice la om ale operației lui Steinach, păreri medicilor sunt împărțite. Există însă unanimitate în convingerea că metoda de întinerire nu dăunează.

Deoarece în acest domeniu cercetările se continuă, este foarte probabil că în curând „Reactivarea” (un termen mai potrivit pentru întinerire) va intra în practica medicilor asemenea unei vaccinări oarecare.

Psychoanaliza

de dr. ROBERT FLIESS

Psychoanaliza a fost întemeiată în ultimii ani ai veacului de către profesorul vienez de boale nervoase Sigmund Freud. Din începutul modest al unei metode de vindecare — găsită mai întâi de medicul vienez Joseph Brenner — a ajuns încetul cu încetul să răstoarne principiile întregii psihologii științifice aplicate.

Numele acestor nu mai înseamnă astăzi numai o metodă de vindecare a boalelor sufletești (așa numitelor „nevrose”) ci în mod general un sistem psihologic ale căror aplicațiuni s'au dovedit extraordinar de roditoare în toate domeniile: (critica de artă, folclor, etnografie, filosofia dreptului, etc.).

Teoria lui Freud ne învață că o parte din

Prof. Freud.

cele sufletești rămâne „inconștientă”, adică în deobște se sustrage percepției observației conștiente, și că tocmai frământările sufletești — ținute de noi, prin întrebuintarea tuturor mijloacelor de constrângere în adâncuri — ale acestei părți au o importanță deosebită. Căci ele nu numai că determină natura viselor noastre, precum și greșelile mai mari sau mai mici (în vorbă, în scris, în apucături, uitarea) ci și felul puterii noastre de producțiune și „rațiunea” boalelor sufletești. O asemenea rațiune, adică o motivare necunoscută nici bolnavului — are orice nevroză. Din această pricină medicului psihanalist îi revine sarcina ca oridecâteori are de-a face cu un bolnav care nu-și poate stăpâni manifestările boalei (bunăoară histerie), să încerce metodele speciale „psihonanalitice”. Căci numai atunci când un asemenea medic isbutește să aducă în conștientul bolnavului, conflictele ce se petrec în straturile inconștiente ale vieții sale sufletești, îi dă aceluia posibilitatea să se stăpânească și-l vindecă de suferințe

Pan-Europa

de dr. Iulius Elbow

Președintele și promotorul mișcării pan-europene este Richard Nikolaus Coudenhove-Kalergi, fiul unui latifundiar boemian de noblete străveche și al unei japoneze. Născut la 17 Septembrie 1894 în Tokio. Reședința Viena. Punct de plecare al rolului său politic conducător, o carte cu titlul „Paneuropa”, apărută în 1923. Cuvântul „Pan” înseamnă în limba veche elină „tot” sau „întreg” cunoscut din cuvântul Pan-slavism. „Paneuropa”, ca idee, este un lucru vechi”, spune Coudenhove. Nou în concepția sa era mărginirea în apusul și mijlocul Europei, cu excluderea mării Britanii și a Rusiei. „Paneuropa” sa, care numără împreună cu coloniile 431 milioane locuitori, poate sta alături de uniunea statelor

rusești, (145 milioane) uniunea statelor britanice (45 milioane) uniunea statelor americane (202 milioane) și lumea Asiei de ră-

Contele Coudenhove Kalergi

sărit (408 milioane). Din anul 1924 există o mișcare paneuropeană, în care alături de Coudenhove, reprezintă o forță activă soția sa, artista Ida Roland. După puține luni s'au format, în aproape toate statele europene ramificații ale acestei organizațiuni, în fruntea cărora se găsesc personalități de seamă. În Franța Briand a luat președinția de onoare, în Germania lucrează pentru această idee fostul președinte al Reichstagului Löbe, fostul ministru D. Wirth, etc. În Noembrie se va ține la Paris al doilea congres paneuropean. Paneuropa este azi o mișcare, având o revistă, comitete de conducere, secretari. Dar cu aceasta scopul lui Coudenhove nu e atins și nici nu se poate atinge. El nu vrea numai pe intelectualii ci și masele. El nu vrea numai rezoluțiuni, ci și realizări.

Muzica atonală

de prof. ADOLF WEISSMANN

Arnold Schönberg, născut la 13 Septembrie 1874 la Viena, este întemeietorul și cel mai de seamă reprezentant al „atonalității” adică: a acelei concepții muzicale, care nu mai vrea să știe nimic de natura tonului, de felul melodiei. Rezultatul cel mai important în noua muzică este înlăturarea categoriei de ton, care până aci se nota la începutul fiecărei bucăți muzicale. Căci după cum orice lucru are un centru de gravitate, tot astfel și o bucată muzicală trebuie considerat că are un echilibru interior. Dacă lipsește așa dar felul tonului, atunci nu vom avea nici un centru de gravitate, nici echilibru nici ordine. Auditorul neprevenit are impresia că se găsește în fața unui chaos. Melodie, armonie, ritm, aceste elemente fundamentale ale muzicii apar complet schimbate, chiar nimicite. Compozițiile lui Schoenberg se pot recunoaște imediat după sunet, pentru că ele par nemuzicale.

Dacă muzica „atonală” n'ar fi alta decât o negare a muzicii din trecut, atunci n'ar avea nici o valoare E de netăgăduit că în

Profesorul Arnold Schönberg

multe cazuri are o valoare proprie și face chiar impresie profundă. Se simte și aci acel ceva mizunat care se găsește în orice bucată de muzică de valoare: ceva care pătrunde adânc ființa noastră.

Schoenberg a scris puțin pentru orchestră, două monodrame pentru scenă, lie-

deruri și foarte multă muzică de cameră. Nu s'a abătut nici o clipă dela atonalitate. Dar trebuie să recunoaștem că cercul partizanilor săi s'a micșorat mult. În orice caz el nu va putea fi eliminat din istoria dezvoltării muzicii. A dovedit cel dintâi, că muzica este posibilă și pe alte principii decât cele de până aci... Și dacă — cum pare că se și întâmplă — unele dintre ideile lui Schoenberg se vor impune, acela va apare ca un precursor de o putere nerecunoscută.

Ocultismul

de dr. Hans Kern

„Ocultismul” (dela occultus-tăinuit, ascuns) se ocupă de toate acele fenomene ale vieții sufletești și ale naturii pe cari noi nu le putem deocamdată explica prin legile naturale. Deosebim azi două grupe principale de fenomene oculte: parapsihice și parafizice. Primele — după cum arată și numele — nu țin seama de legile cunoscute sufletești. În această categorie intră: citirea gândurilor, clara viziune și telepatia. Telepatia înseamnă reprezentarea enigmatică a întâmplărilor depărtate care tocmai se petrec sau se vor petrece.

Cele din urmă, fenomenele parafizice, sunt de natură materială (fie mecanic, fie biologic) și nu se pot explica prin legile fizicii, chimiei și biologiei, pe care le cu-

Antroposoful Steiner

noaștem azi. În această categorie intră așa numitele „materializări” anume întrupări vizibile de organe astrale (mâini, picioare, capete) sau de spirite întregi, apoi mișcarea obiectelor fără a fi atinse (telekinesă), șgomote de pocnituri și altele.

Prin două teorii se încearcă să se explice toate acestea fenomene. Animismul so coate că toate fenomenele oculte își au originea în forțele necunoscute ale mediilor, iar spiritismul le explică prin influența sufletelor celor morți („Spirits”). Trebuie să relevăm și o a treia ipoteză, aceea care e făcută de oamenii de știință și care consideră totul ca înșelăciune.

Teosofia modernă știința despre dumnezeire) fondată de Helene Blavatsky și Annie Besant, combină laolaltă preceptele creștine cu cele orientale, în special indiene (învierie și rătăcirea sufletelor).

Teosofia a fost decurând reîntemeiată în Germania de către Steiner sub numele de „Antroposofie” (știința despre spirite și oameni și este un mozaic pestril de tot soiul de învățături contrare ale diferitelor popoare. Nu are nici o legătură cu filozofia sau știința. În anii de neliniște și enervare cari au urmat războiului mondial Teosofia a câștigat mulți adepți ale cărora dorințe religioase nu puteau fi satisfăcute de credințele bisericești oficiale.

Mărci poștale cu efigia lui Tolstoi

Cu prilejul comemorării centenarului marele scriitor, poșta sovietică a scos două mărci speciale, de câte zece și douăzecișopt de copeici.

Marca de zece copeici va purta portretul filosofului dela Yasnaia Poliana, iar cea de douăzeci și opt de copeici va reda celebrul tablou al pictorului rus Rjepin. „Tolstoi în urma plugului”.

Sovieticii nu au găsit deci nici ei forme noi, pentru comemorarea unui mare scriitor.

Dezastrul

Italiei

Generalul Nobile comandantul „Italia” care a fost salvat de locotenentul aviator suedez Lundborg, fotografia imediat după salvare.

Locot Lundborg, care a salvat pe Nobile

Căpitanul Ronald Amundsen, exploratorul arctic cu locot. Dietrichson și comandantul Guilbaud, plecați să salveze supraviețuitorii „Italiai”, despre cari nu se știe nimic,

Maiorul Adalberto Mariano, salvat de spărgătorul de gheață „Krassin”.

În privința eroicilor morți a profesorului Malmgren, ziarul „Times” publică următoarele rânduri, atribuite maiorului Zappi:

La 16 Iunie fiind îndepărtat la mai multe mii de sud-estul insulei Broch, d-ru Malmgreen spunea că-i este peste putință să mai înainteze și ne rugă să continuăm calea singuri, luând cu noi toate proviziile. Ne mai rugă să-i săpăm un mormânt în gheață, înainte de a-l părăsi — ca să se așeze singur într'ân-

Dr. Finn Malmgren, care a fost lăsat să moară la pol.

sul, în așteptarea ultimelor clipe.

Ne înmână compasul rugându-ne să-l predăm mamei sale. Și apoi l-am părăsit. După douăzeci și patru de ore, eram numai la o distanță de 100 yards de dânsul și privind înapoi așteptam să se răsgândească, crezând că joamea îl va îndupleca.

Dar hotărîrea sa era neclintită; ridicând capul ne-a strigat: „Mergeți înainte, cu prețul vieții mele veți salva poate pe ceilalți”. Și am plecat...

Maiorul Filippo Zappi, salvat de spărgătorul de gheață „Krassin”.

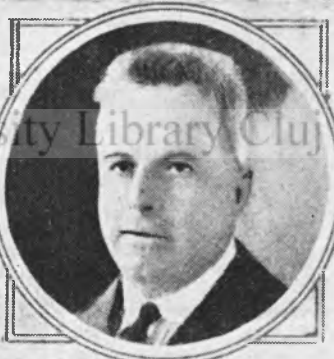
Signor Alfredo Viglieri din grupul „Viglieri”, salvat de „Krassin”.

Profesorul cehoslovac Bohounek salvat odată cu grupul „Viglieri”, de „Krassin”.

Signor F. Troiani, inginer, salvat de „Krassin”.

Signor N. Cecioni, inginer, salvat de „Krassin”.

Signor G. Bragi, telegrafist, salvat de „Krassin”.

Profesorul Aldo Pontremoli, dela universitatea din Milano, dispăruți.

Ziaristul Ugo Lago, deasemeni dispărut.

Inginerul de moloare Calisto Ciocca, depe „Italia”, dispărut.

Renato Alessandrini, unul dintre cei dispăruți.

Signor Vincenzo Pomella, dispărut.

Signor Attilio Caratti, dispărut.

Atenția întregii lumi prinsă de evenimentele dela pol este acum ațintită asupra celor dispăruți printre cari se găsește, celebrul explorator căpitanul Amundsen, împreună cu locotenentul Dietrichson și comandantul Guilbaud, plecați să salveze pe supraviețuitorii depe „Italia” și dispăruți până azi fără urmă. În fotografiile noastre se pot vedea persoanele făcând parte din grupul așa zis „Viglieri”, grup salvat de spărgătorul de gheață sovietic „Krassin”. Toți acești salvați sunt sănătoși, cu excepția inginerului Cecioni, care are un picior rupt. Maiorii Zappi și Mariano au câte un picior înghețat.

un picior rupt. Maiorii Zappi și Mariano au câte un picior înghețat.

Grupul depe „Italia” așa numit „Alessandrini” este dispărut și nu se știe nimic despre dânsul. El face parte din bucata dirijabilului care s'a rupt și a fost târât în nesfârșita întindere de gheață.

Signor Ettore Arduino, depe „Italia”, dispărut.

Rubrica Cinematografică

SUB CONDUCEREA D-LUI VALENTIN PODEANU

Cariera unei chinezoaice

de ANNA MAY WONG

Special pentru „Realitatea Ilustrată”

Cunoscuta artistă de cinema, fosta parteneră a lui Douglas Fairbanks a filmat la Berlin. Cu acest prilej a acordat un interviu „Realității Ilustrate”.

Anna May Wong, interesanta vedetă chineză, care a filmat la Berlin, — de unde ne-a trimis biografia pe care o publicăm — se află actualmente la Londra, fiind angajată pentru câteva filme de „British International film”. Fotografia noastră o înfățișează în plimbare cu barca pe Tamisa.

Dacă muntele nu vine la Mahomed, vine Mahomed la munte. Tot astfel se întâmplă și cu noi. Dacă nu s'au construit încă studiourile în China, atunci chinezii se văd nevoiți a părăsi patria lor, plecând din Jangtse-klang spre Beverly Hills, spre a deveni acolo, artiști cu renume, cunoscuți în toată lumea... Debarasându-se de obiceiurile lor, chinezii, schimbând chimonoul tradițional, devin gentlemen, interpretând roluri de aristocrați. (Sessue Hayakawa în „La Bataille”) îmbrăcați fiind à la dernière mode. Au trecut timpurile când locuitorii neînsemnatului petec de pământ din Asia, venind în America, erau interpreții rolurilor de pirați, aruncători de cușile, acrobați etc. etc. China a fost modernizată... cel puțin în film.

Dacă Douglas Fairbanks, care m'a scos într-o zi din spălătoria chimică a tatălui meu, din Los Angeles, orașul meu natal, unde lucram alături de cele șase surori ale mele, mi-a încredințat rolul sincerei și simpatice slave chinezoaice, a prințesei Juliane Johnston în „Hoțul din Bagdad”, a făcut numai o experiență și anume: A vrut să vadă ce impresie face o chinezoaică asupra publicului, interpretând chiar un rol... original. Am avut deosebitul noroc a place nu numai lui Doug ci și publicului. Din ziua

premierii primului meu film, primiam sute de scrisori din partea admiratorilor mei din America și mai târziu, când filmul apărură și pe ecranele cinematografeor din Europa, îmi sosiau scrisori de o importanță foarte mare pentru mine: producători de filme îmi făceau propuneri. Nu puteam să accept prin faptul că mai aveam de interpretat 15 roluri diferite, pentru câteva case producătoare americane și aceasta grație lui Doug, care m'a lansat în lumea filmului.

Îmi petreceam timpul în tovărășia lui Doug și Mary și tot grație lor am venit în contact cu filmiștii europeni, cari veneau în America spre a lua exterioare sau în voiaj de „studii”. Așa am cunoscut pe doctorul Karl Vollmoeller, care îmi propuse să viu cu el în Germania, spre a filma în studiourile germane. Neavând nimic ca bază, n'am putut accepta. Însă doctorul nu s'a lăsat învins. A scris un scenariu și iată-l că într-o zi vine la „Henry”, o berărie germană din Hollywood, unde eram cu Wallace Beery și alții. Îmi arată scenariul scris special pentru mine. Aveam de interpretat un rol cu totul nou pentru mine. O chinezoaică fără sprijin este salvată de un artist, jongleur cu cuite și devine partenera lui. Se amorează de dânsul, însă acesta iubește o altă și de aici începe tragedia. Mi-a plăcut foarte mult rolul și de aceea am acceptat angajamentul lui Richard Eichberg cunoscutul regisor german. Am plecat spre Berlin și alături de Mary Kid, Heinrich George, care conțea astăzi ca cel mai mare tragedian al Germaniei, și Adalbert von Schlettow, am început filmul „Schmutziges Geld”, sub regia lui Eichberg. Pot spune că am depus o muncă titanică pentru reușita primului meu film european, care astăzi este terminat. Fără să-mi atribui vreo laudă, de clar că filmul lui Eichberg este unul din cele mai bune ale actualului sezon. Prezentată unui grup de ziariști, am fost viu felicitată și imediat mi s'a propus un angajament de „British International Pictures” din Londra, unde voi pleca spre a interpreta un rol în filmul „Picadilly” al lui E. A. Dupont, genialul realizator a lui „Variété”. Nu-mi cunosc încă rolul, însă numele lui Dupont este o garanție că filmul va fi un „schlager”, cum se spune în lumea cinematografică, și sunt foarte măgulită de acest angajament.

Impresiile mele despre Berlin? N'aș putea spune încă nimic, prin faptul că de când am venit, lucrez zilnic, dela 8 dimineața până la 7 seara, la o temperatură de 52 grade și seara, când termin lucrul, plec imediat acasă, unde ruptă de oboseală, mă bag numai decât în pat. Câteodată, când lucram scenele tragice, munciam atâta, încât când ajungeam acasă, uitam să mă mai desbrac și adormiam îmbrăcată. Pentru un artist de cinema este tot una dacă lucrează în Siberia sau la New Jersey. Studiourile sunt aceleași.

Colegii mei au vrut să-mi facă o surpriză și într-o seară m'au luat la Sanssouci. (ah, ce frumos este!) unde au vrut să-mi aducă aminte de patria mea, arătându-mi pavilionul chinezesc. Am văzut acest splendid pavilion și într'adevăr mi-am adus aminte de patria mea. Nu China ci America!

Figurile Ecranului

Mary Brian

O tânără și nouă artistă a casei Paramount, care e și o cunoscută pictorișă specializată în „portrete”.

Încă decând era în clasele primare avea o deosebită aplicație spre pictură și desen. A participat chiar la câteva concursuri organizate de revistele adresate copiilor, obținând diferite premii care o făceau cunoscută, într'un cerc destul de mare.

Mai târziu lua parte la diferite expoziții, unde „capetele” sale erau discutate cu a. prindere, de critici renumiți. La una din aceste expoziții, fu remarcată de un regisor și după multe insistențe iscăli contractul cu firma „Paramount” a cărei vedetă este acum. Cu toată ocupația febrilă din studio, ea n'a abandonat pictura, ci se ocupă tot atât de intens de ea, ca și înainte. La un banchet organizat acum câteva săptămâni, la Hollywood, a promis că va picta pe toți artiștii de seamă ai ecranului american.

Filmele săptămânii

DRAGOSTE ÎN PARAȘUTA. (Fanel). — O plăcută comedie cu subiect din viața recruților americani, îngrijit realizată de Sam Wood și cu pasagi interesante (aruncarea cu parașuta). Interpretarea a revenit lui Karl Dane, George K. Arthur și Marcelinei Day, cari au animat cu voioșie acest film.

YVETTE (Trago). — Nu șim care sunt părerile d-lui Alberto Cavalcanti regisorul filmului asupra cinematografului. Dar, nu credem ca d-sa să susție că o serie de fotografii animate s'au constituit un film și încă un film artistic.

TRENUL FANTOMA (Thalia). — Acest film a fost o revelație pentru noi, mai cu seamă într'un sezon atât de secetos. Regia interesantă și minuțioasă a lui Geza von Bolvary, la care s'a mai adăugat și inteligenta interpretare, formată din Guy Newall, Louis Ralph, Ilse Bois, Rosa Walter, Ernst Verebes, A. Kerolenko, Anna Iannings și John Manners, ne face să dorim cât mai multe producții engleze, în felul Trenului Fantomă.

O anchetă în lumea cînefilelor

„Pe care-l preferați?”

Eva von Pientzner, o școlăriță germană, a avut norocul să i se împlinească visul atător fete: a fost descoperită de un manager de filme american și se află acum pe drumul spre paradisul filmului, spre Hollywood.

Poșta Cînefilelor

C. Dumitrescu. — Josephine Baker— c/o Mon-Ciné, 3, rue Rocroy (10) Paris; Jeny Jugo. Berlin. Halensee, Kurfürsterdam.

Paul Gerardy. — Ernst Verebeș. Berlin W 15, Kaiserallée 15.

Anonim. — Emil Iannings: c/o The Standard Casting Directory, inc., 616, Taft Building, Hollywood Boulevard, Hollywood, Calif. U. S. A.; Conrad Veid: vezi Realitatea Ilustrată 28, Luzon.; Wilma Banky: c/o The Standard Casting Directory, inc., 616, Taft Building, Hollywood Boul., Hollywood, Calif. U. S. A.

Lilly A. — Eliza La Porta: Berlin Westend; Kurlander allée, 1, Maria Paudler: Berlin-Halensee, Albrecht-Archillesti, 59; Anita Dorris. Berlin-Charlottenburg, Soorstrasse, 28; Hary Liedtke: v. R. I. 28. C. Dumitrescu.

Alice Rădulescu. — Marcela Albani: Berlin W., Kaiserallée. 172; Contesa Esterhazi: Berlin W. 15, Kaiserallée 215; Lia de Putty: c/o The Standard Casting Directory, 616, Taft Building, Hollywood Boul., Hollywood, Calif., U. S. A., Arlete Marchal, Paris XVII-e Rue Guyot, 32.

Viarel Arione. — Artist de cinema poți deveni și fără școală. 2. La noi există o Academie de mimodramă. Interesați-vă la Clipa Cinematografică, C. A. Rosetti, 2. București. 3. Adresele le puteți găsi în Poșta din nr. 27. 4. Harry Liedtke: vezi R. I. 28. C. Dumitrescu; Hary Piel: idem; Conrad Veidt vezi R. I. 28. Luzon.

Boris Sverdic. — 1. La Paris; Art. Cinematographique, 8, place Saint-Sulpier; Renée Carl, 23, Boul de la Chapelle; O. I. Roche, 10, rue Jacquemont și M-me Waque, 5, cite Pigalle. Pentru România interesați-vă la Clipa Cinematografică C. A. Rosetti, 2. Jackie Coogan: c/o The Standard Casting Directory, 616, Taft Building, Hollywood Boul., Calif. U. S. A. 3. American. 4. Lon Chaney: c/o The Standard Casting Directory, 616, Taft Building Hollywood Boul., Hollywood, Calif. U. S. A.

N. Ștefănescu. — 1. S'a retras pentru un timp din studio. 2. Nu se spune. 3. La Paris, în „l'Argent”.

Cititor moldovean. — 1. Greta Garbo vezi R. I. 28, G. Dumitrescu. 2. Are 22 ani. 3. Înainte a fost angajată a acestui teatru și acum joacă în vacanță.

HARLIE CHAPLIN și-a exprimat intenția de a face un film cu subiect din viața parisienilor. Principalul rol feminin va fi jucat de Merna Kennedy care i-a fost parteneră în *Cercul*.

FEMEIE DE AFACERI e titlul ultimului film al frumoasei Greta Garbo. Scenariu e extras dintr-o năvelă a lui Michael Arlen, un autor apreciat în America.

Am grupat în acest clișeu pe artiștii cei mai iubiți de secolul frumos.

Ne adresăm cînefilelor cu rugămintea să ne comunice care le este preferatul și de ce.

Răspunsurile cele mai bune și mai spirituale vor fi publicate în revistă.

Ancheta noastră se adresează exclusiv cititoarelor și prin ea urmărim să aflăm

care este artistul cel mai simpatizat la noi în țară. Vom putea astfel îndruma casele cinematografice asupra filmelor ce trebuie aduse.

Scrisorile se vor trimite sau se vor depune la redacția revistei R. I. Str. Sărindar 7, până cel mai târziu la 15 August.

În numărul 32 al revistei vom publica rezultatul acestei anchete.

Percy Marmont. Ultimii doi vor deține rolurile principale din *Mightier than the Sword*, care se va realiza în cursul luni August.

A SOCIATA NAȚIONALĂ japoneză de cinema a făcut o convenție cu firma „Luce” din Roma, prin care se obligă a exploata filmele italiene în Japonia, iar „Luce” pe cele japoneze în Italia.

Ecouri cinematografice

ENGLEZII LUCREAZA fără întrerupere, tinzând să facă din cinematograful, o industrie principală. După ce au angajat câțiva artiști continentali, au trecut și în America de unde vor aduce pe Carmen Myers, Claire Windsor, Lya de Putty și

EPICURIANUL

Sketch

MITICĂ, foarte gras.
COSTICĂ, mai gras decât Mitică.
NAE, chelner, orice vârstă.
La parcul Bucuriei.

— Hee... o mie de ani pace! Hai noroc! Ce faci mă... Stai să bem câte un sprituțel. Ei băte... pst, Nae, poftim încoa... Asta-i chelntărul cel mai de treabă... De când te cunosc eu pe tine Nae?

— De când vă cunosc și eu pe d-voastră... ne-am cunoscut odată... ori fi zic douăzeci de ani.

— Ce douăzeci, mai mult... Săracul când am nevoie de un sutar mă răpăd la el și nu i-l mai dau înapoi... Ce zici Nae?

— Să fiți sănătoși!

— Faci cu ochiul, al dracului pezevenghi!... Nu-i nimic, nu-mi pare rău... trebuie să trăiești și tu, că ai inimă bună... uite îți recomand pe prietenul meu... ne avem ca frații. Ce zici Mitică?

— De mă Costică!

— Ei, ce ne dai tu, cevașilea, să mâncăm la ăuțală?

— Eu par'că n'as mânca.

— Nu se poate, se supără Nae... las'că

— Se poate să n'aveți creeri?

— Este, dar nu face pentru d-voastră.

— Auzi Mitică... Bravo Nae! Vezi d'aia te iubesc eu pe tine.

— De cât să mâncați să vă fie rău, să pat eu rușinea, mai bine vă spun curat... nu face și s'a isprăvit.

— Uite mă cum se cunoaște omul. Vezi, măcar că e chelner.

— Să fi învățat eu carte!

— Nu făceai nimic, ascultă-mă pe mine... eu n'am învățat?... cu ce m'am ales?... muncesc dă-mi iasă ochii, pentru treizeci de mii de lei pe lună și notează că sunt director general. Vin când pot, plec când vreau da alții săracii, vai de capul lor... Ei ce ne dai așa'nainte...

— Eu zic să luați niște mititei.

— Așa domnule... bravo băte! Dar repede mă... Adă tot și să fie rece... Asta-i boala mea.

— Nu-i bine să bei așa rece.

— Ce vrei mă Mitică, așa m'am deprins... eu la băi nu mă duc, concediu nu iau... Toți se plimbă și eu stau... mă duc din când în când la birou, văd ce-i pe acolo, viu

aranjez eu ceva coala, pe cinste.

— Zău mă Costică!

— Ce-ți pasă, eu vorbesc cu Nae... nu te privește... Na, poftim, citește ziarul... Ascultă Năică, dă-ne niște crap pe varză... două bucăți, potrivite, dela mijloc... alege-le cum știi tu.

— Crap nu mai este.

— Atunci dă-ne câte o blondă, că mie îmi plac blondele, (fredonând):

O damă blondă

Cu-o pulpă roșie,

și câte un gulaș vienez.

— Gulaș nu mai este.

— Ce dracu mă!

— E fărziu a plecaț bucătarul.

— Atunci ce ne dai?

— Răciturii sau grătar... altceva n'avem.

— Bun... ascultă coala, că ești dat dracului... ia două bucăți de muschi și spune bucătarului că-i dau o halbă, să le bată bine, bine cu cimbru și cu usturoi.

— Fără usturoi.

— Fugi mă Mitică, n'ai idee pe onoarea mea, știi ce bun e... mă frate, dacă nu ți-o plăcea... castraveți acri ai?

— Este.

— Pune un castravete cu zeamă și unul crud tăiat felii cu mărar și cu ceapă... o știu din Bulgaria, din nouă sute trei spre zece... de când ești n'ai mâncaț... Hai, Nae du-te, fugi... Stai ce vin ne dai?

— Să vă dau o grasă.

— Cu gheață multă... dar până atunci dă-ne ceva să gustăm... creeri ai?

— Nu știu.

acasă, mă desbrac la cămașă, mănânc un ghiveci, așa cum știu eu să-l prepar, beau câteva sprituri de se aburește paharul și-i trag niște aghioase mă... Am o casă ca în codru... nu tu muscă, nu tu soare...

— Bine că poți.

— Altfel cum crezi c'ași duce-o.

— Eu mon cher aș vrea să fiu dus undeva în lume, departe, să stau singur în fața cerului, să nu văd oameni, să nu citească ziare...

— Frumos cântă lăutarii... nu? De multe ori stau și mă gândesc zic, măsă pe ghiță, sunt numai șapte note... De unde dracu scoate atâtea melodii?

— (urmărindu-și visul) ori să stau lungit în iară, cu ochii pierduți în zarea a'bastră.

— Teribilă trebuie să fie cărna aia de acolo... Vezi cum râde?... Femeia care râde cu poftă, să știi dela mine...

— ...De multe ori îmi vine să nă duc la mânăstire.

— Maicele sunt date dracului.

— Fără glumă, mă întreb de multe ori, o fi existând oare paradisul.

— Nae (înșirându-le pe masă) poftiți mititeii, salata, berea și bateria.

— Da muschii nu-i aduseși mă?

— Se frige.

— Uite mă Costică paradisul: o coajă de pâine, doi mititei și cărna de colo... „La dame de chez Maxim”, mă duc s'o aduc... Ne face cu ochiul de-un ceas.

Spicuri umoristice

— din J. K. Jérôme —

O, doamnă s'a simțit grozav de jignită pentru c'am întrebat-o ceva despre războiul franco-german din 1870.

Socotea că urmăresc să-i aflu vârsta.

Un actor n'are voce să-și mărturisească identitatea într-o piesă deși această identitate e cunoscută de public — până la terminarea ultimului act. Până atunci ceilalți actori trebuie să persiste a-l lua drept altul.

În străinătate a întreba despre prețul unui articol, este numai un mod de a începe o conversație.

Mândria englezului îl obligă să nu se emoționeze.

Un tată și-a trimis băiatul să aducă lemne. Acesta dispăru.

S'a înapoiat după vre-o douăzeci de ani, sub înfățișarea unui om bine situat și a venit la tată-său.

— „Well! Dar, mi se pare că nu te-ai prea grăbit” îl mustră bătrânul — „Și după cum văd, tot fără lemne te-ai întors”.

Odată prânzeam cu un prieten la un restaurant londonez. Un domn intră și se așeză la o masă vecină. Întâlnind prietenul meu, zâmbi și salută.

— „Te rog să mă scuzi o clipă îmi spuse acesta, vreau să schimb câteva vorbe cu fratele meu — nu l'am văzut de cinci ani”.

Prietenul sfârși de mâncat supă, se șterse pe mustați, și apoi se îndreptă spre masa vecinului căruia îi strânse mâna. După ce vorbiră puțin, prietenul meu se înapoie.

Se cunoaște povestea preotului care juca golf.

„Golful și popia nu prea merg la o altă” îl sfătui un prieten „mai bine lasă-te păgubaș”.

După câte-va luni prietenii se întâlniră iară.

— „M'am gândit, Jamie, și ți-am dat dreptate” întâmpină preotul cu veselie — „nu se împăcau împreună — golful și popia; ți-am urmat sfatul și m'am lăsat păgubaș”.

— „Bine, dar atunci ce rost are traista asta; plină de bețe?” îl întrebă mirat prietenul.

— „Cum, ce rost are?” repetă preotul nedumerit. „Vreau să joc golf”. Și lămurindu-se exclamă: „doar nu te vei fi gândit că m'am lăsat păgubaș de golf”.

Această curiozitate s'a putut vedea de curând la o serbare din Bissley (Anglia). Doi soldați călare se apărau de soare cu umbrela.

Un artist sportif

Marele premiu al Romei pentru arhitectură a fost atribuit unui sportiv în toată puterea cuvântului, unui văslas valoros care a reușit multe succese la ramă. Eugène Beaudoin a fost vreme de cinci ani nu numai unul dintre cele mai bune ele-

EUGÈNE BEAUDOIN

mente ale societății Nautice „Sena de Sus”, dar și un atlet renumit în toată Franța.

Acest artist e un original: are o casă plutitoare pe care o mută după anotimp. Aici și-a amenajat atelierul, garajul pentru automobil și barca. Lucrează plimbându-se.

Cursele feminine

Până acum, sexul frumos concura pe autodrom numai în cursele de eleganță sau de regularitate. La Brooklands s'a disputat de curând o cursă, veritabilă, rezervată exclusiv campionatelor. D-soara Machoraie și-a adjudecat proba. În curând, sperăm, vom asista la concursuri mixte de automobile.

O întrecere între corăbiile cu pânze

Opșprezece proprietari de yachuri participă la cursa de corăbii cu pânze: New-York-Santander (Spania), pe o distanță de 3.352 mile.

E o luptă înverșunată, căci dacă omul poate stăpâni mașinile, el n'are posibilitatea să dispună de direcția și intensitatea vântului. Zi și noapte, vreme de 15—20 de zile și uneori mai mult, yachturile se vor frământa pe valuri, căutând să folosească pe cât e posibil vântul.

Matchul care se dispută e foarte costisitor, printre cele 18 corăbii sunt câteva de importanță: *Primăvara* 750 tone și 50

Lipsă de lăoialitate

Se pare că, — în ceea ce privește sportul — cel puțin — Statele Unite nu sunt țara *fair-play-ului*.

Mac Grath, aruncătorul greutății și al ciocanului care va participa pentru a cincea oară la jocurile olimpice a declarat următoarele unui ziarist:

Unul dintre cei mai de temut concurenți ai lui, un atlet al cărui nume Mac Grath nu voește să-l spună, i-a ascuns odată încălțăminte astfel încât câmpul era cât p'aci să nu mai poată participa la match. De fapt pentru un aruncător de greutate boccancii sunt de cea mai mare importanță.

După ce și i-a găsit Mac Grath observă că rivalul său i-a șterpelit ciocanul și a încercat să-i rupă mânerul, știind bine că nimeni nu-și schimbă fără pagubă unealta cu care e obișnuit.

Și după ce Mac Grath, în cele din urmă a ieșit totuși învingător, bătând un nou record, celălalt a avut îndrăzneala să vină să-l felicite. Mac Grath i-a răspuns deciarându-se gata să-i turliască nasul. Vicleanul a făcut pe miratul și n'a primit lupta.

Câinii decepționați se răzbună

Între câini și oameni există un tratat mutual, nescris, dar care de bine de rău e păstrat. Adesea omul îl încalcă și se poartă barbar cu aceste animale credincioase: îi adună depe drum și-i vinde, îi lasă să flămânzească, îi chinuie.

În Bechnanaland (Africa de Sud) câinii domestici fiind lăsați să piară de foame, de către indigeni, au hotărât să rupă tratatul secular și să se reîntoarcă la sălbăticie. Întâlnind doi exploratori cari treceau cu automobilul printr'un ținut pustiu al acestei țări au fost atacați cu furie, de-o bandă din acești câini, cari voiau să se răzbune pe oamenii întâlniți, de răutatea celor cu cari au trăit împreună. Cu multă greutate câinii au putut fi goniți... cu împușcături și lovituri. Căci omul e un animal rău: când e atacat știe să se apere.

Omul care a trecut Niagara într'o minge de gumă

Jean A. Laussier, un canadian de origine franceză, în vârstă de 34 ani s'a lăsat rostogolit de valurile furioase ale cascadei Niagara, într'o minge de gumă. N'a lipsit decât un fir de păr ca îndrăznețul să-și rîdă viața în această călătorie neobișnuită. Cei 150.000 de spectatori câți a avut canadianul, la îndrăznețea lui trecere, l'au socotit mort; dar soarta a voit să iasă teafăr din această aventură.

Apele lacului Erie curg spre lacul Ontario și râul Niagara care le leagă formează cascada înaltă de 50 metri cu acelaș nume. Forța acestei căderi de apă e atât de mare, încât pune în mișcare uzine electrice cu o forță motrică de 285.000 cai vapori.

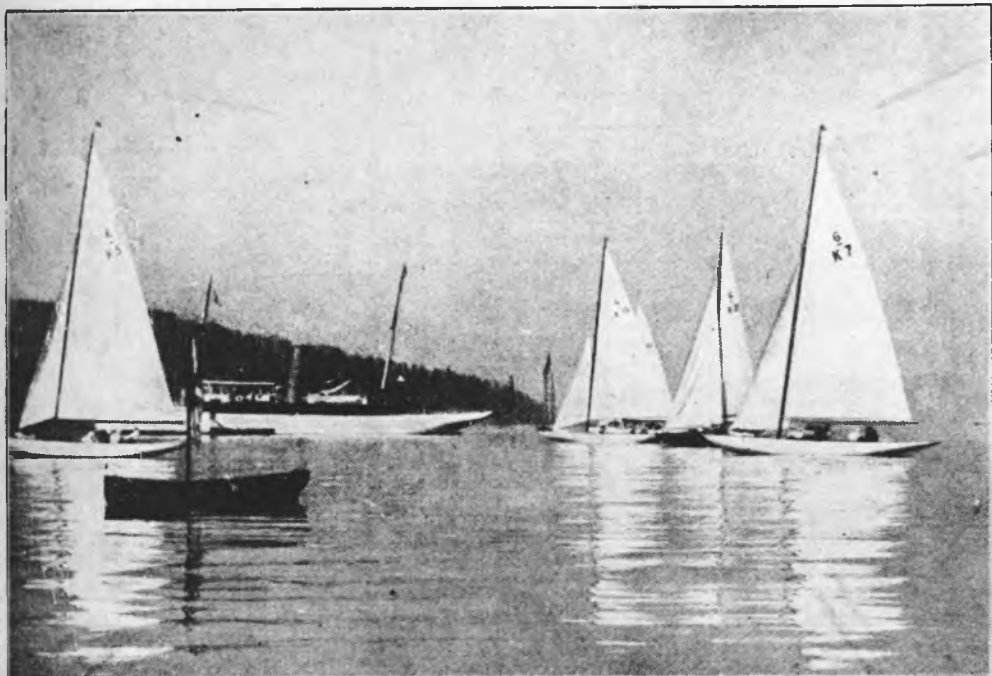
Infruntarea puterilor uriașe naturale a atras totdeauna pe mulți. Niagara a mai fost trecută odată în toamna anului 1916 de americanul Bob Leegh, care s'a vârat într'un butoi de oțel și s'a lăsat dus astfel de apă.

Frizerul Charles Stephens din Bristol încercând să facă aceeaș călătorie, a avut un sfârșit tragic: butoiul a dispărut pentru totdeauna, împreună cu Stephens.

Laussier care a reluat trecerea cu mai mult noroc, și-a construit o minge mare de gumă, susținută pe un schelet de nervuri stufiri de oțel. Ishindu-se mingea de o stâncă, mai multe din aceste nervuri s'au rupt, echilibrul mingei, făcută astfel încât călătorul să fie mereu în picioare, s'a stricat și Laussier era să se prăpădiască. S'a rostogolit cu capul în jos și a avut noroc de pernele luate cu dânsul, ca să nu fie strivit de scheletul de oțel al vehiculului suigeneris. A fost scos din închisoare când apa începuse să pătrundă în minge. A avut noroc c'a funcționat bine și aparatul de oxigen pe care-l avea cu el și cele două lămpi electrice.

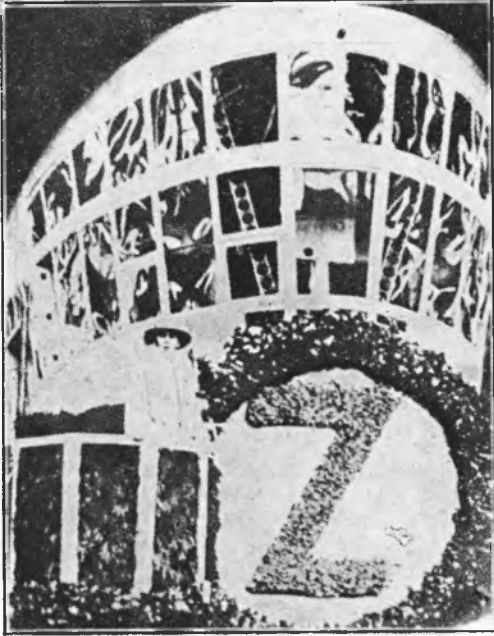
Suzanne Lenglen s'a logodit

Încântătoarea — ertat fie-mi excesul, obișnuit, de politeță — regină a tenis-ului mondial, Suzanne Lenglen s'a logodit cu d. Baldwin, fericitul fiu al regelui petrolului, din Statele-Unite. Americanul, foarte practic, a preferat coroana de lauri a campioanei, în locul sângelui pur, căutat de compatrioții săi miliardari. Sportul a reușit deci să suplinească însăși calitățile materiale, ereditare.

Botez cu aer lichefăcut

Doctorul Eckner, a construit o nouă navă aeriană. Zilele trecute această navă a fost botezată pe aeroportul Friedrich din Berlin și a primit numele de „Contele Zeppelin”. Ilustrația noastră înfățișează pe contesa Brandestein, fiica lui Zeppelin, botezând cu aer lichid nava.

Ca și la noi...

Irigația câmpurilor de orez în Japonia, pe un soare arzător

De groaza căldurii, își găsesc moartea

O stranie nenorocire s'a întâmplat la Livorno, Italia. O familie compusă din zece persoane, pentru a scăpa de grozăvia caniculei au pus de masă în pivnița casii.

Pe când mâncau s'au prăbușit bolta pivniței asupra lor îngropându-i pe toți zece!

O căsnicie care durează de 90 ani

Desigur că aceasta e un record mondial pe care nu-l vor bate curând alții și care cine știe dacă e invidiat de mulți. Il dețin doi țărani din Jugoslavia: Dimitrie Filipovici, moșul din fotografia noastră, născut la 1818 și soția sa Ivana, născută la 1821. Trăesc împreună de 90 de ani, în satul Verbitza lângă Belgrad.

Distracție la plajă

Bobby Jones și Frances Lee, două figuri proeminente în cinematograful american, se distrează, la plajă.

Afecțiune...

Chipul curios în care un călăreț mulțumește calului său pe un hipodrom din Anglia, pentru izbânda pe care a avut-o

Talentul răsplătit

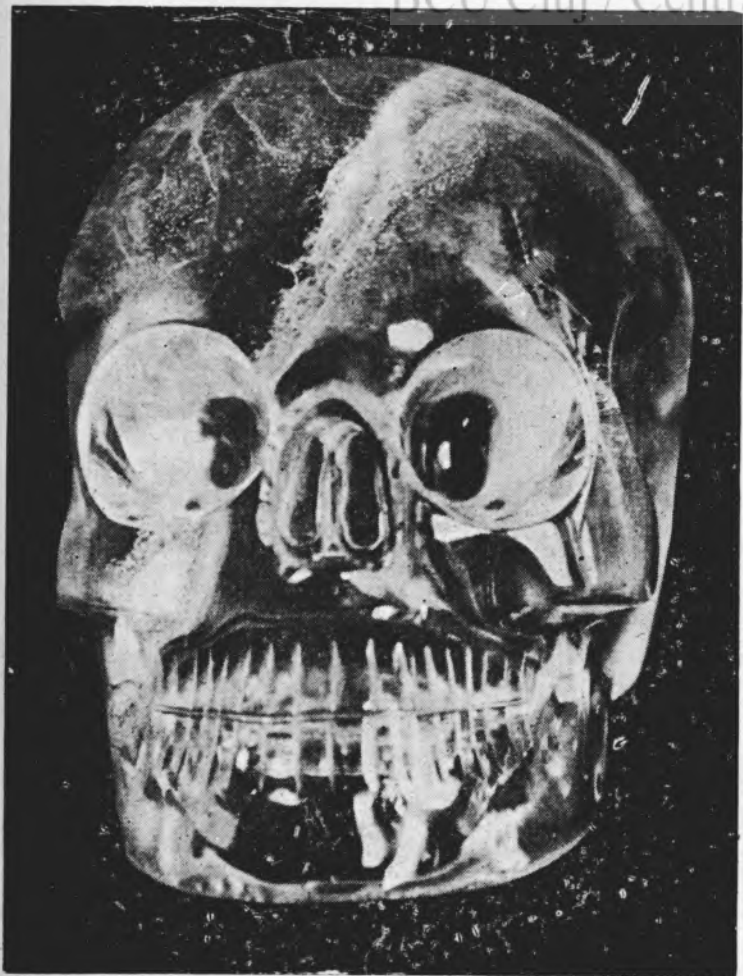
O școlăriță, în vârstă de 15 ani, câștigătoare a nenumărate premii și decorată de sus până jos, fiind cea mai bună interpretă a tuturor dansurilor scoțiene.

Relicve de groază

Un cap de mort in care se găsesc incrustate pietre scumpe: turcoaze, perle, safire și care a fost găsit în Mexico. Această hârcă scumpă e păstrată în British Muzeum din Londra.

Popoarele vechi au fost preocupate de ideia morții. Tolteci cari sunt strămoșii Aztecilor din Mexico, au șlefuit din cristal acest cap de mort. Deoarece Tolteci, ca multe alte neamuri americane nu cunoșteau alte metale în afară de aur, acest cap a fost lucrat cu pietre și bambus și poleit cu nisip. Se găsește la British Muzeum din Londra.

Un nou Calendar

CALENDAR OF NATIONS

JANUARY																																		
1	2	3		4	5	6	7																											
8	9	10		11	12	13	14																											
15	16	17		18	19	20	21																											
22	23	24		25	26	27	28																											
FEBRUARY				MARCH			APRIL																											
1	2	3		4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7													
8	9	10		11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14													
15	16	17		18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21													
22	23	24		25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28													
MAY				JUNE			JULY			AUGUST			SEPTEMBER																					
1	2	3		4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6
8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21							
22	23	24	25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28							
OCTOBER			NOVEMBER			DECEMBER			OCTOBER			NOVEMBER			DECEMBER																			
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21	15	16	17	18	19	20	21							
22	23	24	25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28	22	23	24	25	26	27	28							

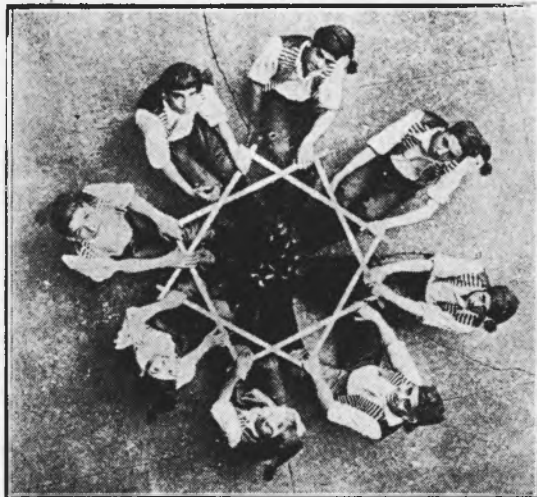
Tot mai mult prinde în Statele-Unite, ideia introducerii calendarului nou al doctorului George Eastmann, în locul celui pe care-l avem.
 Noul calendar împarte anul în 13 luni, cea de-a treisprezecea numită „Luna” e intercalată între Iunie și Iulie.
 Fiecare lună are 28 de zile și orice zi din săptămână coresponde unei date fixe. Cea de-a 365 zi a anului n’are nume. Ilustrația noastră înfățișează calendarul și pe inventator.

Semnalizare

Aviatorii Risticz și Zimmermann au isbutit să bată recordul mondial de durată a zborului stând în aer 65 ore și 27 minute. Ilustrația noastră înfățișează o scenă în timpul zborului: cu ajutorul unor semnalizatoare imense aviatorii sunt insufleți să continue zborul.

Un joc pitoresc

Licieni din New-York, executând un dans cu bețele, o imitație după un dans norvegian cu săbii.

Femina

Marele financiar și artista de varieteu

Pare titlul unui roman de senzație sau al unui film în șaptesprezece acte. Dar e o întâmplare din viața reală, această viață atât de zguduitoare și plină de peripeții fantastice, încât întrece cu mult puterea de imaginație a romancierilor și a autorilor de filme.

Jenny Golder, celebra stea de varieteu, tânără, frumoasă, inteligentă, sărbătorită, și-a pus capăt zilelor, deoarece viața trăită fără amantul și prietenul ei, Alfred Loewenstein, i se părea insuportabilă.

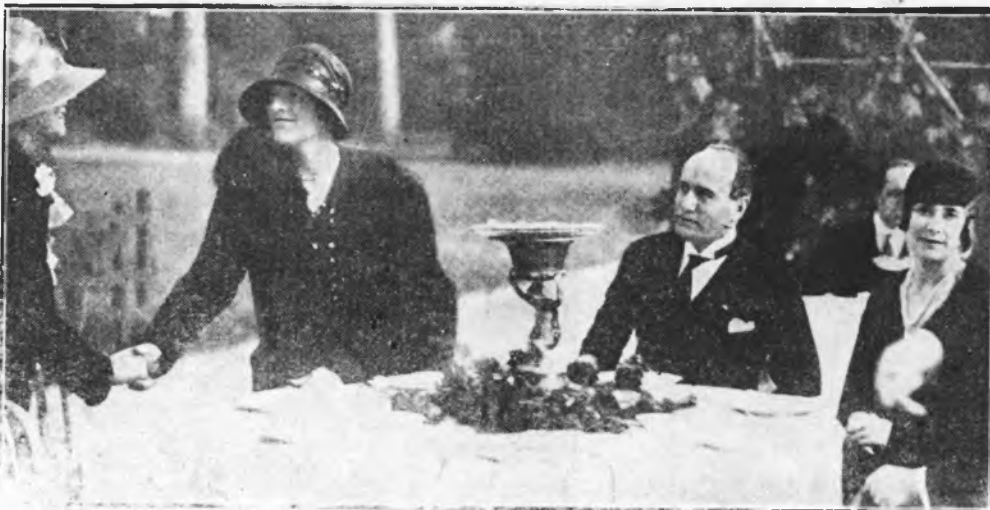
Căci Jenny Golder nu era numai amanta bancherului — era și prietena lui. După orele de dragoste, urmau și ore de conversație spirituală, de discuții interesante. Marele financiar — o figură Wedekindiană — nu căduse în artista de varieteu, numai un corp frumos de femeie; căduse și sufletul și inteligența, cu care Jenny era înzestrată, cu prisosință. Iar dansatoarea și cupletista nu se lăsase atrasă doar de bogăția fantastică a bancherului — căci de-ar fi fost așa, nu s'ar fi sinucis. Nu e greu pentru o femeie frumoasă la Paris, stea de revistă, să-și găsească un amant bogat. Desigur că la început darurile lui scumpe au contribuit la eucerirea ei; dar mai apoi s'a îndrăgostit de omul extraordinar, care era Loewenstein. Și dacă printr-o întâmplare ei și-ar fi pierdut averea, desigur că iubirea ei ar fi rămas aceiași.

Acum s'au întâlnit amândoi într-o lume, dincolo de cea a culiselor și a bursei. Misterul morții lui Loewenstein se mai îmbogățește cu o latură erotică, nebănuită de nimeni.

Bancherul care nu se mulțumește să fie iubit pentru banii lui, artista de varieteu care nu caută acești bani, ci un suflet, moartea amândorora și mai ales sinuciderea ei — iată atâtea fapte care desmint materialismul epocii noastre.

Sau poate că aceste două naturi de elită sunt tocmai excepțiile menite să confirme regula!

L.

Lady Sybil Graham și „ducele” Mussolini, la banchetul oferit scriitorilor internaționali, în Roma,

Război femeii fumătoare

Restauratorii din Paris au declarat război femeilor fumătoare. Sunt revoltați împotriva doamnelor și domnișoarelor, adoratoare ale nicotinei, dar nu se indignază atât de mult de faptul că fumează, ci de modul cum o fac. Cică găurile arse în fețele de mese, în pușul canapelelor și în covorașe sunt tot mai multe și se datorează femeilor fumătoare.

Zilele acestea a avut loc o constatare a restauratorilor, asupra temei „Femeia fumătoare”. Se pare că doamnele sunt grozav de neglijente în felul lor de a umbla cu țigara. Stând de vorba cu partenerul lor, depun țigara fără jenă pe fața de masă, aruncă cenușa peste tot, și chiar dacă se servesc de serumieră o fac într-un chip atât de neîndemânatec, încât tot izbutese să cauzeze pagube restauratorilor.

Parizienele bine înțelese, protestează la rândul lor, învinuind fumătorii. Ar fi interesant de știut, ce ar avea de spus restauratorii din România, asupra acestui subiect original la ordinea zilei.

Ce nu știe orice gospodină

Furnicile constituie, mai ales la țară, o adevărată plagă pentru gospodine. Nici o dulceață, nici o prăjitură nu e sigură, în fața invaziei acestor mici insecte. Iată câteva mijloace, pentru a scăpa de ele:

Se trage o linie groasă cu cretă pe dușumeaua cămării reci sau a pivniței. Furnicile n'o trec.

Flori de soc proaspete sau uscate, împrăștiate noaptea în bucătărie, cămară și pivniță sunt deasemenea un mijloc de pază.

Se pun scândurele unse cu miere pe dușumea. Furnicile se lipesc de ele; apoi se aruncă scândurelele în apă clocotită.

Bucățele de drojdie puse pe prichiciul ferestrei, în pragul ușelor, peste tot unde furnicile intră, pe din afară, împiedică invazia lor în casă, deoarece furnicile nu pot suferi mirosul drojdiei. Au de asemenea o idiosincrasie pronunțată pentru fier. Mâncărurile puse pe plita de fier sunt sigure că vor rămânea neafinse de furnici.

Gândacii negri se stârpesc cu semințe de floarea soarelui, proaspete sau uscate, așternute peste tot, mai cu seamă în găurile în care sălășluiesc.

Un amestec de făină, zahăr și ghips ars și pulverizat (o parte făină, una zahăr, trei ghips) îi ucide de asemenea.

„Knirps” o geantă pentru un brelă unde încap și mânușile, precum și restul articolelor de toaletă necesare femeii.

Umbrela se desface în bucăți și geanta întregă nu e mai mare ca o poșetă obicinuită. Acest articol de modă, e o invenție cât se poate de practică și desigur că eleganțele se vor grăbi să-l adopteze.

Geantă japoneză, originală, din aur și argint veritabil, lucrat de mână și având patru despărțituri.

Patul muzical

Un ceasornicar elvețian a inventat un pat, care cântă, destinat celor care suferă de insomnie. Avantajele ar fi de două feluri: pe de o parte cei cari nu pot găsi ușor odihna somnului, vor putea poate adormi mai repede în cântece, pe de altă parte patul muzical le oferă distracție, în timpul orelor infinite ale unor nopți albe.

Un asemenea pat conține un adevărat repertoriu în tainicele sale maruntaie și apăsând pe un buton, poți asculta, — la plăcere! — un cântec de leagăn, o arie de operă sau chiar o simfonie de Beethoven.

Patul mai are de asemenea un ceas desleptător.

Nu mai că Henri Duvernois, emosecul publicist francez, care relatează cele de mai sus, nu spune, ce vor zice veștii unui asemenea pat muzical.

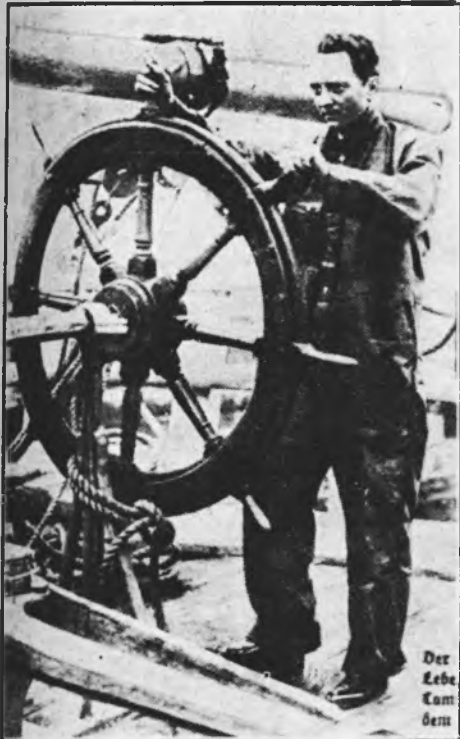
Și pe ei, cântatul în mijlocul nopții, îi va încânta tot ca pe bietul suferinț de insomnie?

Byrd vrea să ajungă la polul Sud

Comandorul Byrd a fost al treilea om, care a trecut în sbor oceanul Atlantic de la apus la răsărit și numai datorită nopții și relei funcționării a compasului de in-

Der
Lebe
Kom
dem

COMANDORUL BYRD SE PREGĂTEȘTE PENTRU EXPEDIȚIE LA POLUL SUD

ducție a fost nevoit să aterizeze pe un loc neprielnic, la coasta mării.

Byrd e un om energie și întreprinzător. Nu spirăul de aventură ci îndrăzneala și

puterea lui l-au predestinat faptelor mari. Dănsul pregătește acum o expediție la polul Sud. Se știe foarte puțin asupra ținutului antarctic, deși acest ținut e mai mare decât Europa întreagă. Aventura generalului Nobile a făcut lumea sceptică, dar nu e drept să primim cu neîncredere expedițiuni pregătite cu seriozitate și prevedere, cum e cea a lui Byrd.

Și dacă generalul Nobile a eșuat în chip lamentabil, cu pierderi dureroase, rămănen însă la convingerea că drumul cel mai frecventat între America și Europa va fi pe la polul Nord fiindcă e cel mai scurt.

Byrd e un conducător dela care ne putem aștepta la opere utile. Un întreg stat major de savanți luminați, biologi, zoologi, meteorologi și specialiști ai s.ărilor magnetice îl va întovărăși. Un spărgător de gheață „Samson”, un vas care a fost construit cu multă luare aminte și prevedere pentru Byrd, va duce întreg echipajul și două avioane până la uriașa barieră de gheață. De aci va începe expediția cu s.ării trase de câini și avioane, până la polul Sud. Avioanele vor fi pilotate de Byrd și de locotenentul Bennet

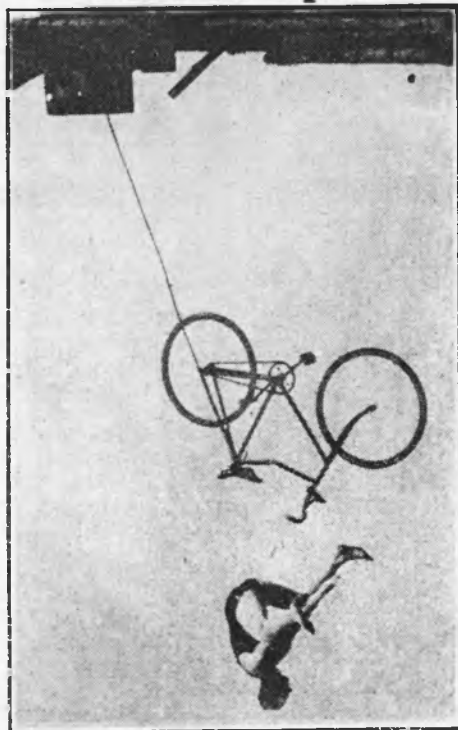
Filme din hârtie

Se știe — încă din timpul războiului — marea afecție ce o au germanii pentru hârtie, din care, prin ingenioase metode, au fabricat fel și chipuri de obiecte.

Acum vine știrea din Berlin, că un inginer de acolo, a reu. să facă și filme din hârtie, și anume după experiențe, cari au durat peste patru ani.

Noul film se pare că are aceiași impresionabilitate la lumină ca și filmul de celuloid, numai că fabricarea lui costă cu mult mai puțin.

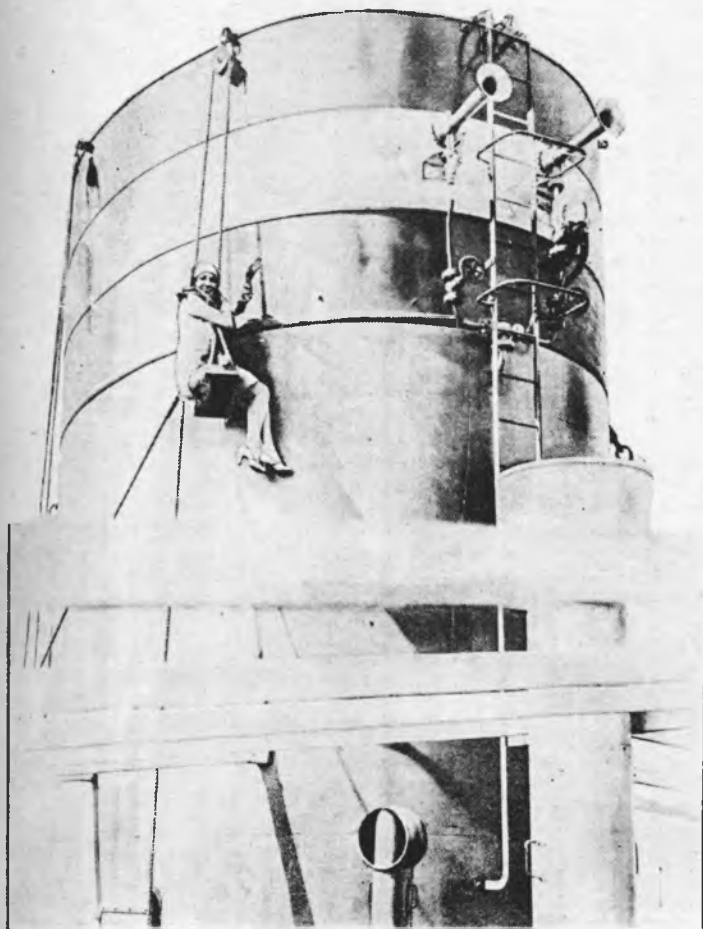
Salt în apă

Salt în apă cu bicicleta.

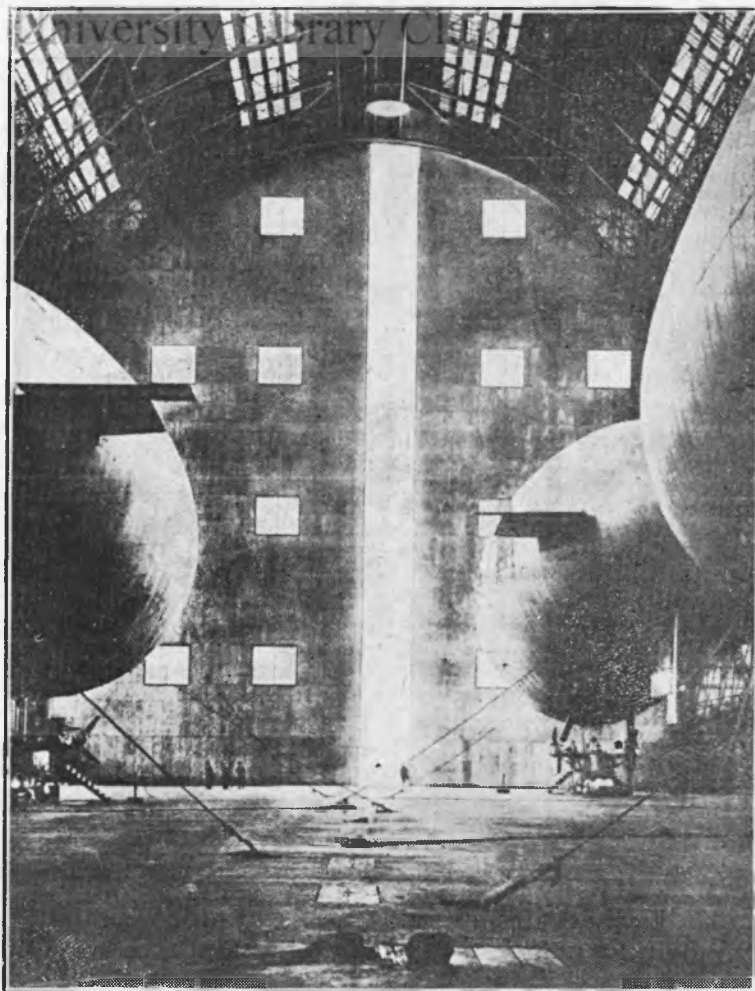
Un sportsman din Sandown (Anglia) are un succes enorm cu saltul său în apă. Venind în goană cu bicicleta, pe o trambulină, se aruncă în apă dela o înălțime de 15 m. în vreme ce bicicleta rămâne suspendată. Lucrul nu e tocmai ușor de repetat și cere îndrăzneală.

Ca să vadă mai bine...

artista de cinema Dorothy Sebastian, și-a ales acest loc. („Los Angeles” noul vapor al soc. Hapag, sosește în California și e primit cu urale).

Technica modernă

Uși înalte cât zece etaje, cântărind fiecare canat câte 763 tone și care se mișcă totuș, ca o jucărie de copil la simpla apă-sare a unui buton.

Aceste uși închid hangarul uriaș de nave aeriene din Scott-Field, Illinois, Statele Unite ale Americii.

Pagina de literatură

sub conducerea a-lui N. BALZAHIA

Intre George Sand și Alfred de Musset

Povestea unei dragoste care înlesnește înțelegerea operei autorilor

Cititorilor cărora vremea sau natura ocupațiilor nu le îngăduie cercetarea mai deaproape a lucrărilor de seamă din literatura universală, li se face, credem, un serviciu lămurindu-le, într-o formă succintă, chestiuni și lucruri ce interesează pe oricare intelectual.

E o operă de popularizare literară și socială, că nu este inutilă.

In articolul de față vom să arătăm cum legăturile între George Sand și Alfred de Musset aruncă o lumină asupra operelor lor literare, înlesnindu-le înțelegerea.

George Sand și A. de Musset se cunosc pentru întâia oară în primăvara a-

George Sand

nului 1833. Musset era atunci în vârstă de 23 ani, iar George Sand în vârstă de 29 de ani. Totuș—un „totuș” care se referă în special la Musset—la acea dată erau amândoi celebri în lumea literelor. George Sand publicase câteva romane, care au avut mare răsunet, iar Musset mai multe din minunatele sale poezii.

In primele luni nu sunt între dânsii alte raporturi decât cele ce decurg dintr-o prietenie pur literară. Prin luna Iulie a aceluiaș an, prietenia se prefăce în dragoste. Musset se îndrăgostise cel dintâiu. In adevăr, într'una din scrisorile sale G. Sand îi scrie lui Musset:

„Fără tineretea ta și slăbiciunea ce mi-au provocat lacrimile tale, am fi rămas frate și soră”.

Până atunci George Sand cunoscuse și alți bărbați. Așa în anul 1822, deci când ea — numele ei adevărat este *Aurore Dupin* — nu împlinise vârsta de 18 ani, se mărită cu un oarecare *Dudevant*, om mediocru, brutal împingând brutalitatea până la maltratare. Se desparte de el în anul 1830, când se duce la Paris (până atunci locuise în provincie), voind să trăiască din scrisul ei.

La Paris, George Sand avusese legături amoroase cu *Jules Sandeau* (cu care a scris un roman nu tocmai de valoare) și apoi pentru scurtă vreme cu *Prosper Mérimée*.

La rândul său, nici Musset, deși n'avea, precum am spus, decât 23 ani, nu era ușor de biserică.

Oricum, petrecură împreună câteva luni în Franța, iar în Noembrie acelaș an pleacă în Italia.

Traiful lor comun în Italia a durat până pe la sfârșitul lui Martie din anul următor și n'a semănat de loc cu o idilă. Certuri dese, scene de gelozie, învinuiri nu tocmai gratuite, de infidelitate, le înveninează zilele și le tulbură toată liniștea. Ba într-o seară la Venetia, Musset îi spune fățiș: George, m'am înșelat îți cer iertare, dar nu „te iubesc”. Iar în scrisorile sale George Sand destăinuiește că Musset o insulta spunându-i că e „plictiseală personificată, că e o proastă, etc.”

Intervine însă încă ceva sau, mai bine zis, încă cineva. Acest „cineva” e doctorul italian *Pagello*, care întâi e medicul și nu mult după aceea amantul lui George Sand.

Lui Musset nu-i rămâne decât să rupă cu G. Sand și să se întoarcă din nou în Franța. Ceeace și face, la sfârșitul lui Martie 1834.

Deși despărțiti în condițiunile arătate și deși G. Sand trăia acum cu d-rul *Pagello*, ei își scriu din nou.

In August, G. Sand se întoarce de asemenea la Paris, luând cu dânsa și pe *Pagello*, care face în societatea franceză o figură ridiculă.

Devine, așa cum fusese Musset mai înainte, gelos, insuportabil. O lună după aceasta e concediat și nevoit să facă înapoi drumul la Venetia, iar Musset își reia pe lângă George Sand locul pe care-l uzurpase *Pagello*.

Noua legătură dintre dânsii durează vreo 18 luni în cari aproape n'a fost zi să treacă fără certuri și scene neplăcute. După aceea rup definitiv și pentru totdeauna.

Aceasta este, redată în rezumat, povestea legăturilor de dragoste dintre Alfred de Musset și George Sand.

Să-i căutăm acum ecoul în operele lor literare.

***

Incepând cu Musset, vom cita în special cunoscuta sa „*Confession d'un enfant du siècle*”. In lucrarea aceasta care, cu tot tonul ei pe alocuri declamatoriu, e străbătută de o dureroasă sinceritate Musset ne povesteste în mod poetic legăturile sale cu George Sand. Poetic și tot o dată plin de o nobletă cavalerescă.

Anume tot rolul frumos îl dă prietenei sale, luând asupra-si rolul personajului rău, plin de vicii și păcate. El e „*Octave*”, na care trădarea primei femei ce a cunoscut îl strică. El aruncă în desfrâu unde caută uitarea. E hănuitor, răutăcios, dar la urmă se dovedește capabil de devotament. Se hotărăște anume să nărăsească pe femeia na care-o iubește, dar pe care o face să sufere pe nedrept.

La George Sand avem mai întâi „*Lettres d'un rotisseur*”, pline de amintirea lui Musset. Aceste „*Scrisori*” sunt scrise în 1834 la Venetia, după plecarea lui Musset din acest oraș și mai înainte de a relua legăturile cu dânsul.

Amintind în treacăt că și în romanul *Lélia*, George Sand vorbește foarte mult de ea și de Musset, care în acest roman figurează cu numele de *Stenio*, lucrarea consacrată exclusiv legăturilor dintre dânsii este romanul *Elle et Lui*.

Acest roman a fost publicat de George Sand în 1859, adică doi ani după moartea lui Musset. Aci, ea figurează cu numele de *Thérèse*, pe când Musset este *Laurent*, iar *Palmer* este doctorul italian *Pagello*.

„*Elle et Lui*” este oarecum o auto-apărare, căci vedem că *Thérèse*, adică George Sand caută, cum se zice, să-și tragă mereu spuză pe turta ei. Ține să justifice atitudinea față de Musset și insistă în deosebi asupra următoarelor două puncte: a) Că ea n'a avut raporturi intime cu *Pagello*, pe când întreținea asemenea raporturi cu Musset; b) Că Musset ar fi aprobat și îndreptățit legăturile ei cu *Pagello*.

Romanul acesta a provocat un răspuns.

Alfred de Musset

tot sub forma unui roman al cărui titlu identic are doar cuvintele inversate. Anume, în anul 1861, adică doi ani după apariția romanului „*Elle et Lui*”, (Ea și El) apare romanul „*Lui et Elle*”, (El și Ea) al cărui autor este *Paul de Musset*, fratele poetului. In romanul acesta, străbătut și de ura familiei lui Musset împotriva lui George Sand, ea apare într'o lumină puțin favorabilă. Ei îi se atribuie o seamă de infidelități și alte păcate.

Și iată cum legături de dragoste, mai mult sau mai puțin banale, au dat naștere unor lucrări, cari ocupă un loc de cinste în literatura franceză.

ELVIN

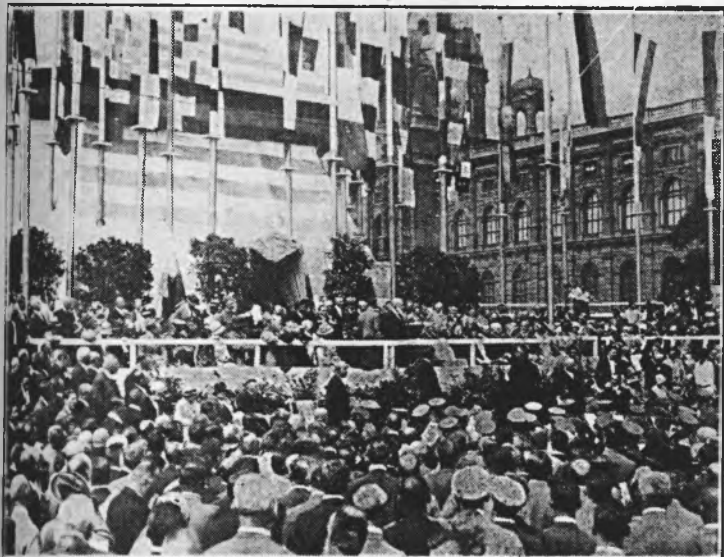
Sinceritate

— Scumpă Doamnă, sunt foarte mahnit: dacă nu m'am înșelat, mi se pare că eri în tot timpul predicii mele, ați stat de vorbă. Doamna indignată. — Desigur că v'aji înșelat! Eu tot timpul... am dormit.

(Adaptare din englezește,
de JEN. MOȘTEORU

Adunarea cântăreților germani

Serbări grandioase au avut loc la Viena cu prilejul celei de-a zecea întrunire a cântăreților germani. La defilarea corțegiilor au participat mai mult de 150.000 oameni. Ilustrațiile noastre înfățișează pe rând: 1) președintele uniunii austriace Hainisch și președintele Reichstagului Löbe în tribuna anume construită; 2) carul alegoric reprezentând: „Cântecul german”; 3) președintele uniunii cântăreților germani, Friedrich List.

A sosit și rândul caprelor...

Çurșă artistelor australiene în căruțe trase de capre.

La Viena, cu prilejul centenarului lui Schubert, au avut loc serbări muzicale. S'au adunat în capitala Austriei toate uniunile de cântăreți germani producând o adevărată demonstrație a muzicii germane de pretutindeni.

Ilustrația noastră înfățișează steagul uniunii cântăreților „Liederkrantz”, din anul 1828, păstrat în muzeul cântăreților din Nürnberg.

Redăm aci o fotografie foarte interesantă a chipului unui urangutan, care face senzație la Londra. De remarcant isbitoarea asemănare pe care o are cu omul: un nou argument în favoarea teoriei lui Darwin — că ne tragem din maimuță.

Și în cele din urmă, ce s'a întâmpnat?

In „Realitatea Ilustrată” No. 48 am publicat o năvelă al cărui sfârșit urma să fie scris de cititorii revistei.

Instituim astfel un concurs pentru găsirea unui desnodământ logic, povestirii, desnodământ bazat pe datele psihologice ale e-rcului „David Prite”.

Răspunsul cel mai bun a fost al d-lui Ionel Broșteanu din Constanța:

Prite abia uit, se așază într'un fotoliu și începu să mediteze asupra situației sale.

In definitiv ce se va întâmpla? Ce să facă bănsul?

Toate străduințele lui de-a se ascunde de urmăriții devin zadarnice. Pe om nu-l identifică numai caracterele fizice, ci mai ales nenumerate obiceiuri, trucuri pe care le are fiecare. Dealungul vieții individul capătă — asemenea unei stufe oarecare — cute, un fel special de-a reacționa în împrejurări date, diferit dela om la om și care în total formează personalitatea cuiva. Se poate ca anumite obiceiuri să le regăsim la altul, — după cum am regăsi trăsături fizice identice la doi oameni. — niciodată cineva nu va putea anula absolut toate obiceiurile și ticurile altuia.

David Prite își putea schimba înfățișarea exterioară, el nu putea schimba firea lui. Seria de constrângeri la care se supuse până acum, îi și transformase viața într'un chin. Ce va fi mai departe?

Cu intenția drăcească de care era urmărit, care făcea din fiecare cetățean un detectiv, un observator atent, era cu neputință să mai trăiască liniștit. Vecinic se simția urmărit, privit cu bănuială cu ironie.

„Nu! — își spuse Prite, toate acestea trebuie să aibe un sfârșit. Viața, in orice fel, va fi mai bună decât e azi!”

In biroul directorial al Băncii de Nord se găseau directorul Ferril și fiul acestuia Robert când servitorul anunță „un domn dorește să vorbească în afacerea David Prite”.

Domnul fu introdus. Era un bărbat mai mult înalt, ras, cu burtă. Purta ochelari și părul pieptănat lins. Era îmbrăcat în haine de culoare deschisă.

„Desigur, nu mă recunoașteți — spuse domnul acesta — cu o voce tremurătoare și vădit emoționat. Sunt David Prite și vin să mă predau. Aduc cu mine banii ce i-am luat!”

Englezii au reputația de oameni flegmatici. Nici directorul Ferril nici fiul său Robert fostul prieten al lui David Prite, nu trădară prea multă uimire.

După ce ascultară pe vizitator, directorul îl privi cu atenție și spuse: „Văți transformat complet. Niciodată nu văși fi recunoscut. Sună apoi, scrise câteva cuvinte pe o carte de vizită și după cinci minute David Prite era arestat.

Faptul că s'a predat a făcut ca judecătorii să nu aplice maximul pedepsei.

Acest răspuns a fost premiat cu 3000 lei. Au mai dat soluțiuni în același sens și s'au clasat în ordine: Iancu Stoimer Chișinău (premiul de 1000 lei) Sandi Marcovici Galați (premiul de 500 lei).

Au dat soluție justă și au fost clasificați pe rând, câștigând câte o carte:

Leonida Gh., Tg.-Ocna; Victor Lutcan, Dej; A. S. Hermes, Chișinău; Ion Turcanu, București; D. Tridin, Chișinău; Maria Lăzescu, Bacău; C. N. Ionescu, București.

Au răspuns că s'a predat: Paul Anton, Brașov; M. Georman, CCernăuți; Mihail Ionescu, București; Mișu Ionuză, București.

Au răspuns că s'a predat poliției: Frantz Siegel, Brăila; Vladimir Lascu, Chișinău; A. Pomerant, București; C. Stoenscu, Giurgiu; Emil Merianu, Prahova; G. Șerbănescu, Ismail; Stroe Hascolovici, București.

Au răspuns că a fost arestat: Aristide Duvileanu, T. Severin; Cimponiș Nicolae, Arad; Frantz Vreci, Mizil-Buzău; N. Gavrilescu, Galați; Valca Alexandru, Chișinău; Illeana Jebeleanu, Caransebeș; D. Ticleanu, București; Locol. V. Gh. Nicol, P. Neamț; Patega T. Ion, Târgu-Jiu; Rainu J. Dumitru, Constanța; Gh. Șerbănescu, Brașov; Rachel Marcovici, București; Alice Rapaport, București; Toma Dâmboviceanu, București.

Au răspuns că a părăsit țara: Gh. Atanasiu, Timișoara; Gheorghe C. Ion, Mțirea Dealului; B. Boidan, Iași; Ilie Popescu, București; Nicu M. Galați; Teaciu Luca, Timișoara; I. Georgescu, Ploest; Polytroziade Dumitru, Chișinău; Jeana I. Mihalcea, CCernăuți.

Au răspuns că s'a deghizat: Dragostan Dumitru, Comanești-Bacău; Silas Gh. Soimes Căianu; Vlad Slirmina, București; J. Sobelmann, Iași; Gh. Cazimir Botoșani; M. Weinberg, Bălți; Al. Dănuș, Brăila.

Au răspuns că s'a sinucis: Roșianu D. Ștefan, Chișinău; Vladimir Vasiliu, Chișinău; I. Georgescu, Buzău; Emilia Brucker, Galați; Dem. D. Iliescu, Buzău; Constantin Malănescu, Pitești; T. Dumitrescu, Târgoviște; Horia Teodorescu, Sinaia; Z. Săpunaru, Bălți; Stelian Pănoiu, Tg. Jiu; I. Solomon, Piatra Neamț; Th. Catulescu, Cahul; V. Blum, Brăila; Avram Copolovci, Iași; M. Herșcovici, Tg. Ocna; Esthera Kurtzberg, Tg. Ocna.

Au răspuns că a innebunit: M. Antonier, Iași; Jak Constantinescu, București.

Celebra dansatoare Syd Fox, cunoscută în tot occidentul, va sosi și în țara noastră.

Rezultate ultimului recensământ în Rusia

Suprafața întregă a Uniunii sovietice are 21.352.572 kilometri patrați. Iată cum e împărțită această suprafață la diversele state ale uniunii: 92,5% aparțin adevăratei Rusii, 2,3% Turkmenistan, 2,1% Ucraina, 1,6% Uzbekistan, 0,8% Rusia Albă și 0,6% federația kaukasică.

Numărul întreg al populației s'a dovedit mai mare, de cât se știa mai înainte. Sunt 147 milioane de suflete. Dintre acestea 68,6% trăiesc în Rusia propriu zisă, 19,7% în Ucraina, 4% în Federația Kaukasică, 3,5% în Uzbekistan, 3,4% în Rusia Albă și mai puțin de 1% în Turkmenistan. In ceea ce privește desimea populației, Ucraina are 54 locuitori pe kilometrul patrat, apoi urmează Rusia albă, cu 39 locuitori și Transcaucazia cu 31 suflete, Uzbekistan cu 15, iar Rusia propriu zisă cu 5 persoane pe kilometru patrat iar Turkmenistan numai cu 2 locuitori pe kilometru patrat!

Colonia școlară a Lojei „Lumina” din Poiana Tapului

I. Copiii și conducătorii lor, în fața clădirei ce-i adăpostește.

II. Un tablou dela serbarea coloniei: Flori vii.

Câteva instantanee luate în expediția lui Nobile de căpitanul Lundborg

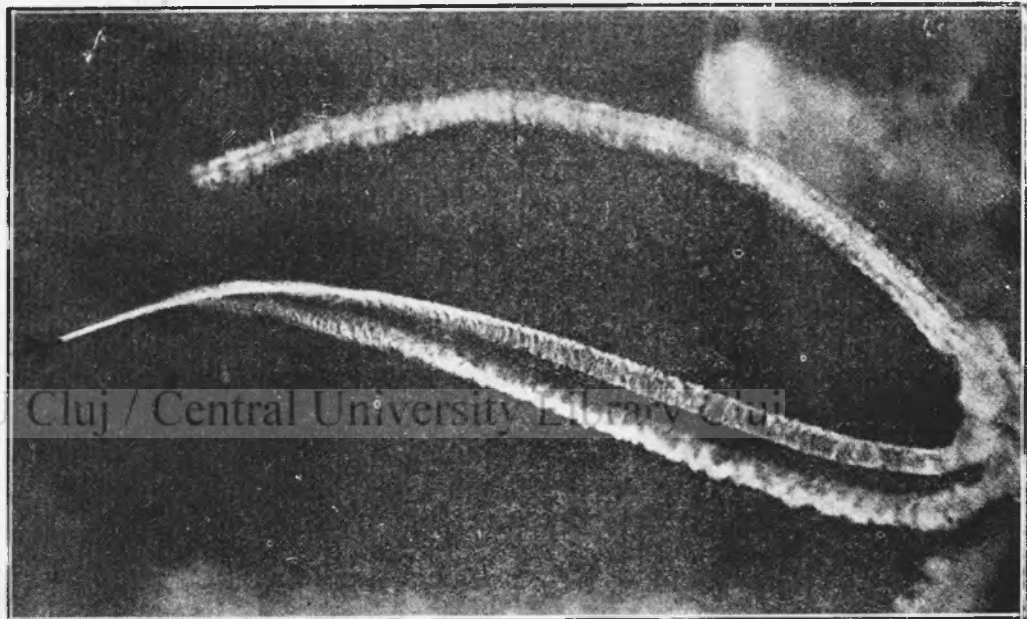
Cortul roșu al naufragaților

Căpitanul Lundborg ținând în brațe pe celebra cățelușe „Titina” a lui Nobile, căreia i se servește mâncare caldă.

Căpitanul Lundborg și locotenentul Vigliani. Aviatorul suedez fumează o pipă din tutunul primit de la aviatorul italian Madalena.

Un avion de luptă care la meetingul aerian din Hendon (Londra) lasă în urmă sa un perete de fum spre a se deroba din văzul inamicului care-l urmează.

D-nii Iuliu Maniu, Alexandru Vaida Voevod și Ion Mihalache, șefii partidului național-tărănist, întrunit la sindicatul zia-riștilor.

TARLETONII

de Mildred Cram

In românește de N. L. ROTEANU

3)

Ed. Hanscom își așază calul deacurmezișul drumului în așa fel ca să-l oprească și se răsti la dânsul:

„Am venit să te arestez... Atâta a fost tot. John făcu o mișcare repede, dar șeriful și descărcă un glonte. Rămase apoi acolo pe cal urmărind din ochi pe cel rănit, cum umblă o vreme pe mâini și picioare și în urmă căzu întins cu fața în sus.

Se isprăvisse, îl mântuise cu o împușcătură în inimă.

Și Hanscom își îndreptă calul înapoi, spre colibă, ducând Anei Lincoln noutatea. Surâsul lui avea de data aceasta ceva asemănător zâmbetului ei.

Dar nu făcu drum nici de o sută de pași când simți deodată un fier ascuțit pătrunzându-i spinarea cu putere și adânc, întocmai ca o mușcătură de viperă. Căzu jos din sca și muri, pe când soarele era tot atât de roșu la orizont ca sângele ce curgea din rană și dispărea încet, încet, îndărătul creștelor.

Așa dar amândoi morți. Și calul șerifului rătăcind nedus de nimeni aduse Anei vestea îngrozitoare.

A doua zi indianul a venit în cărciuma lui Bailey să cheltuiască cei douăzeci de dolari. Era destul de simplu, de trufaș și de nepăsător ca să nu s'ascundă.

Ana Lincoln și-a îngropat soțul cu propriile ei mâni. Era doar o femeie mândră. Stranie femeie..

Sapte luni mai târziu Iosif alergă după medic și Asa a văzut lumina zilei.

Doctorul povestea că Ana părea stăpânită de o multumire indiferentă. Stătea întinsă cu pruncul alături de ea și cu ochii pironiți spre ușa deschisă, ca să poată scruta de părtărea. Când medicul a îndemnat-o să primească o femeie care s'o îngrijească, dânsa a răspuns:

„Iosif mă va îngriji”.

CAP. II

Și într'adevăr, Iosif a îngrijit-o în maringea cunoștințelor și puterilor sale. Era destul de viguros, deși cam mic de statură. Avea un cap mult prea mare pentru trupul său mărunț și îndesat. Din ochi îi scăpărau scântei. Așa era agil și avea frumoasa înfățișare fizică a Tarletonilor.

Amândoi au fost crescuți în sălbătăcie și neagră ignoranță, de către o mamă mândră, care delauciderea soțului ei n'a mai zămbit. Umbla îmbrăcată în sdrențe, cu părul în neorânduială, iar copiilor le lipsi nu numai o îndrumare și creștere omenească, dar câteodată treceau săptămâni întregi fără ca să se vorbească în colibă; le lipsea așadar și unicul element care-i deosebia de animalele înconjurătoare. Vie și neînfrântă a rămas doar o dorință, o inflăcărată pasiune, aceea de-a stăpâni un lucru inexistent.

Ana atâta mereu flacăra. Ea era sălbatecă, neînduplecată, absorbită toată de înfricoșata pasiune.

Copiii aveau imagini exagerate și disproportionale despre orașe ca New York sau

Paris, au auzit rareori vorbindu-se despre lucruri care li se păreau ireale și de care aveau oroare. Tatăl lor însemna pentru dânsii o ființă legendară, trădată de omenire, jertfită pe altarul urei și invidiei — și care trebuia răzbunată. Ana avea grijă să însufle amândorora ura și dorul de ră-

bunare. Zugrăvia copiilor tragedia tatălui lor, întocmai cum am citi noi o povestire fantastică și impresionantă.

La vârsta de douăzeci de ani Iosif cobori în Sunshine. Se vede că era o tradiție a familiei pe care Ana le-a insuflat-o cu povestiri despre dragostea ei. Ii dăduse talismanul pe care Iosif îl purta pentru înțaița oară lipit la pieptul său.

Frank, fiul lui Ed. Hanscom, era flăcăul cel mai cu vază din Sunshine, sortit să devie procuror al acuzării. Foarte cumpătat, cu mintea ageră, ambițios și pe deasupra foarte harnic, așa era Frank Hanscom.

Nu râdea niciodată și-i plăcea să înfrângă piedicile. De dânsul, permiteți-mi să des-tăinuesc o neplăcere personală, a fost îndrăgostită sora mea Bertha, cea mai drăguță fată din Sunshine.

Intr'o după amiază dânsa veni în biroul meu, peste drum de casa Patchfield, și-mi zise fără înconjur:

„Sun hotărâtă să mă mărit cu Frank Hanscom”.

Venia din stradă, era de-o frăgezime gingașă și aparția ei vioaie te cucerea, te seducea.

Se urcă pe biroul meu și surâzând spuse: „Credeam că vestea aceasata o să te bucure! Frank e doar un om de ispravă. Intr'o bună zi va ajunge procuror”.

„Cred — răspunsei eu — că e o imposibilitate, dragă Bertha, ca tu să-l iubești”.

„Îl admir — și asta înseamnă ceva mai mult”, îmi întoarce vorba Bertha.

„N'ai auzit ce a păit tata-său?”

Bertha uete um cap.

A fost împușcat pe la spate de unul dintre nebunii aceia de Tarletoni, colo sus, la rezatura. Ana Tarleton își asmuțea acum teocion pentru răzbunare, dacă te vei mărita cu Frank Hanscom, atunci, într'o bună zi, soțul tau va fi și el împușcat — pe la spate”.

Bertha răsse. „Nu mi-e de fel teamă de doi bașaram proști și de o bătrână ne bună. Frank îmi spune că Tarletonii aceștia sunt o adevărată rușine pentru ținutul nostru”.

Și logodna lor sa împaiuit odată cu venirea primăverii. Bertha și tânărul ei logodnic obișnuiau sa se preumbie prin fața țerestrei mele, telul lor de a face dragoste mă irita în vremea când eu eram ținut pe scaun la birou și scriam la lumina unei lampi cu petrol. În toate seriile Hanscom o parasea precis la ora 10, atunci Bertha venia în casă cu obrazii rumeni cu privirea aprinsă și se urca sus cântând.

Va spun toate acestea penrucă într'o seară dansa n'a venit în casa așa de îndată ce plecase Hanscom. Îmi reamintesc că după ce Hanscom strigă din poartă obișnuitul „noapte bună” lăsaî cartea din mână și așteptam cu privirea spre ușa, reentrarea Berthei. Și ea n'a venit ca'n totdeauna.

Dar nu întârziase mai mult de cinci minute. Eram însă destul de curios s'o privesc. Obrazii îi ardeau și avea mersul șovăenic.

„Te-a sărutat Hanscom”, zisei.

„Nu”.

Se apropie de mine și așezându-se pe un scaun începu cu glas plângător:

„Povestește-mi ce știi despre Tarletoni”

„De ce?”

„Mi se pare c'am văzut pe unul dintre ei, chiar acum. Unul scurt, brun, cu ochii scântetori”.

„Iosif”.

Răspunsul Berthei fu un hohot de râs, prielji nimerit de-a-și arăta șiragul de dinți mici și albi ca neaua.

„Sa oprit în fa-a porții și m'a privit umil și rugător întocmai cum câinele carșeste un os.

„Ah, asta s'a întâmplat penrucă stătea acolo! Ia seama, Tarletonii își cuceresc vestele pe calea aceasta”.

„Despre ce anume cale vorbești?”

„Răpindu-le la lumina lunei”.

„Chiar așa mi-a vorbit”, îmi răspunse dansa aruncându-mi o privire fulgerătoare.

„Va să zică ți-a și vorbit?”

Dânsa tăcu, iar eu, ridicându-mă brusc de pe scaun, mă repezii spre ușa. Prin geam am putut zări pe Iosif, sprijinit de poarta curții noastre, privind drept spre mine. Ținea în mână o pălărie colțuroasă și avea într'adevăr aerul de a cerși ceva, așa cum îmi spusese Bertha.

În timp ce rămăseși locului nehotărât, dânsul porni dela poartă și plecă, în josul stradei luminate de razele puternice ale lunei.

„Îi plac”, îmi zise din nou Bertha, cu oarecare mândrie.

„Te rog să nu-i mai vorbești. Te urmărește numai penrucă ești logodnica lui Hanscom.”

„O, asta n'are nici o însemnătate”, îmi răspunse ea.

Nu-mi pot reaminti exact ce s'a mai petrecut în luna următoare. Eram foarte ocupat și am uitat cu totul de Bertha și dragostea ei. Mult după aceea am putut afla amănuntele privitoare la Iosif, relativ la calitatea de prefedent al surorii mele. Dânsul a venit în felul Tarletonilor, predecatorii săi, inflăcărat, răbdător, persuasiv, romantic — chiar în halul ăsta; cu pantalonii de pânză și cu o pălărie moștenită desigur dela bunicii său. Se pare că aștepta mereu, ascuns în umbra casei de peste drum, până pleca Frank Hanscom și venia apoi spre poartă, atras de albeața luminoasă a rochiei Berthei.

(Va urma)

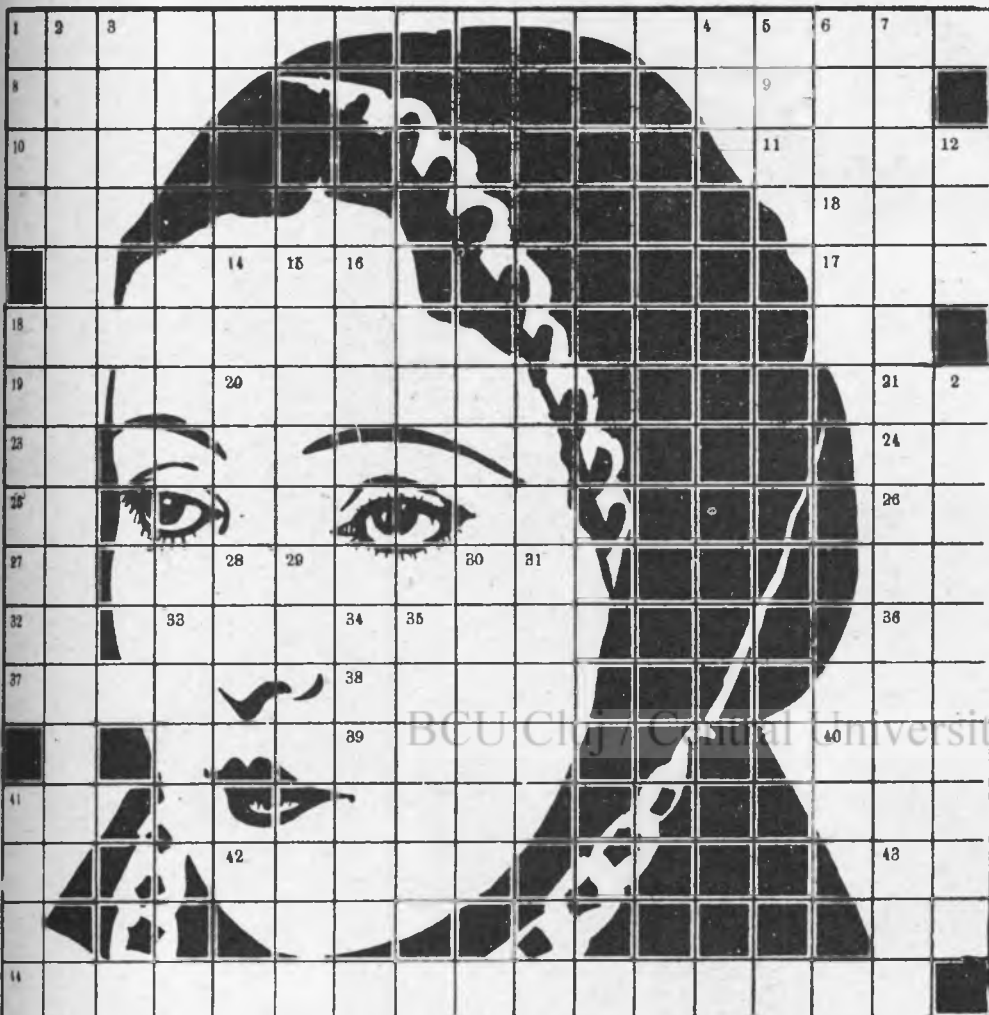

Sub conducerea d-lui CONSTANTIN MASSU

Joc No. 1 (cuvinte încrucișate)

(Lilian Gisch)

(10 puncte) de MASSU CONST.

Orizontal: 1) Agață; 4) Protecțiune; 8) Prelat englez (1560—1558); 19) Infățișare; 10) Lucrezi pământul; 11) Arat; 13) Mijloc de intrare; 14) Loc neplăcut; 17) Fluviu în Europa; 18) Unul din Cantoanele Elvețiene; 19) Noroiu; 20) Personajiu biblic; 21) Conjunție; 23) Râu în Asia; 24) Pronume; 25) Provincie; 26) Conjunție; 27) Măsură agrară; 28) Pronume; 30) Fluviu în Europa; 32) 2 litere din Real. 33) Pictor francez (1804—1856); 36) Interjecție; 37) Popor antic; 38) Localitate în Franța; 39) Localitate în Franța; 40) Ulei; 41) Umed; 42) Ar-

hiepiscol de Reims (437—533) 43) Campion; 44) Contrară uzurilor unei adunări deliberante;

Vertical: 1) Asupresc; 2) Departament în Anglia; 3) Râu în Asia; 5) Animal sălbatic; 6) Animal; 7) Țară în Europa; 12) Tipul popular al nerodului; 14) Necaz; 15) Sfântă; 16) Har; 18) Pictor elvețian; 22) A aduce aminte din nou; 28) Note muzicale; 29) Dif-tong; 30) Regiune în Palestina veche; 31) Plantă; 33) Adverb; 34) Vârți al Pirineilor; 35) Pictor milanez; 41) Mituită (fam).

Joc No. 3 (Anagrama)

(5 puncte) de VIRGIL GRIGORIU, Giargiu

- Cu „B” sunt agenție
- Cu „C” sunt viclenie
- Cu „M” sunt blastur
- Cu „S” sunt izvor.

Joc No. 4 (Enigmă)

(5 puncte) de S. MUȘAT

Ce personajiu biblic este format din două fluvii.

Joc No. 5 (Enigmă)

(5 puncte) de S. MUȘAT

Ce compozitor este format dintr'un alt compozitor și un adverb.

Joc No. 6 (Șaradă)

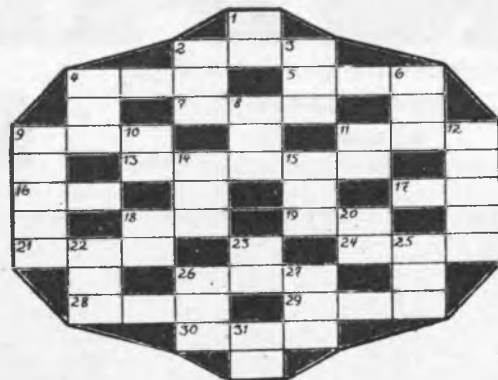
de Căpitan De l'ABINA-Chișinău

(5 puncte)

Pentru astăzi dau de veste.
Că vă spun iar o poveste
Și vă las să vă gândiți.
Până ce o s'o ghiciți.
Am un fruct foarte gustos
Și cu'n prea plăcut miros,
Dacă'l tai în jumătate,
Dai de-un nume 'n prima parte.
De femeie dacă vrei.
Sau de-un popă la Evrei.
Cealaltă jumătate
Invârtește-o și-o socoate.
Ș'ai să'mi spui cu dulce glas.
Că nu'i om fără de nas.

Joc No. 2 de silabe încrucișate

(10 puncte) de S. MUȘAT

Orizontal: 2) Localitate în jud. Constanța; 4) Râu în Franța; 5) Oraș în Italia; 7) Cetate în jud. Romanți; 9) Eroii greci; 11) A cădea la loc; 13) Locuitori dintr'o prov. învecinată cu Rusia; 16) Triburi slave; 17) Personajiu mitologic; 18) Râu în Europa; 19) Oraș în vechia Sicilie; 21) Localitate istorică; 24) Fabulist român; 26) Insule; 28) Provincie Spaniolă; 29) Țară în Asia; 30) Oraș în Asia;

Vertical: 1) Sat în Galileia; 2) Personajiu Biblic; 3) Oraș în Italia; 4) Localitate în România; 6) Veche cetate în Dacia; 8) Cusuți; 9) Celebru teolog Italian (1221—1274); 10) Oraș în Europa; 11) Oraș în România; 12) Orașel în vilaetul Adrianopolei; 14) Oraș în Banat; 15) Oraș în Macedonia; 18) Martir creștin la Goți din Moeria; 20) Divinitate nupțială la vechi slavi; 22) Sat în jud. Vlașca; 23) Regină a Angliei; 25) Oraș în Asia Mică; 26) Oraș în România; 27) Centru industrial în comitatul Caraș-Severin 31) Râu în Franța.

Deslegările jocurilor se primesc la redacție până la 10 Sept. cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 29, 30, 31 și 32, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea de 500 lei; premiul al treilea 300 lei. Următorii șapte deslegători, primesc câte un volum din operele autorilor renumiți. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribuția la 20 Septembrie 1928.

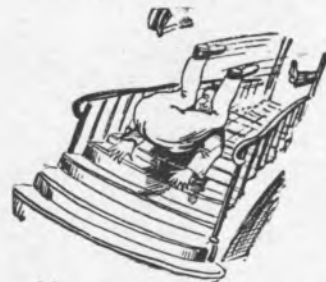
„REALITATEA ILUSTRATĂ”
revistă săptămânală

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
București, str. Sărindar 9
Telefon 306/67

PREȚUL ABONAMENTULUI

- Pe un an întreg . . . . . Lei 300
  - Pe o jumătate an . . . . . „ 170
  - Pe trei luni . . . . . „ 90
- PENTRU STRĂINĂTATE
- Pentru America . . . . . „ 800
  - Jugoslavia și Cehoslovacia . . . . . Lei 500

Sub direcțiunea unui comitet
Secretar de redacție: N. Constantin

„Afurisit lucru! Acum pot să-mi dau seama cum s'a simțit biata pisică din automobilul rachetă al lui Opel când a sburat în aer!”

REALITATEA

ANUL II, No. 29
4 August 1928

ilustrată

20 PAGINI
Apare Sâmbătă

BCU Cluj / Central University Library Cluj

© anchetă în lumea
cinejilelor

"Te care-l
preferați?"

MONTY BANKS
celebrul erou de comedie